

Aseenkäsittelyn ja ampumataidon kuivaharjoittelu Helsingin poliisilaitoksella

Blom Leevi

Mattila Aatos

5/2024

TIIVISTELMÄ

Leevi Blom ja Aatos Mattila: Aseenkäsittely- ja ampumataidon kuivaharjoittelu Helsingin poliisilaitoksella

Opinnäytetyön muoto: Tutkimuksellinen

Julkisuusaste: Julkinen

Ohjaaja: Tuukka Oinas

Tutkinto: Poliisi (AMK)

Tässä opinnäytetyössä pyrimme selvittämään kuinka paljon Helsingin poliisilaitoksen hälytys- ja valvontayksikössä työskentelevät konstaapelit kuivaharjoittelevat omatoimisesti aseenkäsittely- ja ampumataitoa. Lisäksi selvitämme konstaapelien suhtautumista kuivaharjoitteluun osana omatoimisen aseenkäsittelyn harjoittelua.

Opinnäytetyö on toteutettu kvantitatiivisena kyselytutkimuksena Helsingin poliisilaitoksen hälytys- ja valvontayksikön henkilöstölle. Opinnäytetyön aineisto kerättiin lähettämällä Webropol-kyselytutkimuslomake Helsingin poliisilaitoksen hälytys- ja valvontayksikössä työskenteleville konstaapeleille. Tutkimus on toteutettu siten, että kaikki vastaajat pysyivät anonyyminä koko tutkimuksen ajan.

Lähettämäämme Webropol-kyselytutkimuslomakkeeseen saimme 78 vastausta. Tutkimuksen avulla saimme lisätietoa aseenkäsittelyn, sekä ampumaharjoittelun kuivaharjoittelusta Helsingin poliisilaitoksella. Tutkimuksessa selvisi, että noin kaksi kolmasosaa Helsingin poliisilaitoksen hälytys- ja valvontayksikön konstaapeleista kuivaharjoittelee osana omatoimista aseenkäsittelyn harjoitteluaan.

Opinnäytetyössä kuivaharjoittelun tarjoamia hyötyjä lähestytään motorisen oppimisen näkökulmasta. Opinnäytetyömme tarkoituksena on tuoda ilmi kuivaharjoittelun merkitystä ja kannustaa myös muita konstaapeleita lisäämään säännöllinen kuivaharjoittelu osaksi omatoimista aseenkäsittely- ja ampumataitojen harjoittelemista.

Sivumäärä: 40

Tarkastuskuukausi ja vuosi: 5/2024

Avainsanat: Kvantitatiivinen tutkimus, voimankäyttö, ampuma-ase, kuivaharjoittelu, aseenkäsittely, ampumataito.

ABSTRACT

Leevi Blom and Aatos Mattila: Dry training of weapon handling and shooting skills at the Helsinki Police Department

Type of thesis: *Research-based thesis*

Publicity: Public

Supervisor: Tuukka Oinas

Degree: Bachelor of police services

In this thesis, we aim to investigate how much the constables working in the Helsinki Police Department's alarm and surveillance unit independently practice firearm handling and marksmanship skills. Additionally, we explore the constables' attitudes towards dry firing as part of their independent firearm handling training.

The thesis was conducted as a quantitative survey among the personnel of the Helsinki Police Department's alarm and surveillance unit. The data for the thesis was collected by sending a Webropol survey questionnaire to the constables working in the Helsinki Police Department's alarm and surveillance unit. The research was conducted in such a way that all respondents remained anonymous throughout the study.

We received 78 responses to the Webropol survey questionnaire we sent out. Through the study, we gained additional information about dry firing as part of firearm handling and marksmanship training at the Helsinki Police Department. The study revealed that about two-thirds of the constables in the Helsinki Police Department's alarm and surveillance unit engage in dry firing as part of their independent firearm handling training.

In the thesis, the benefits of dry firing are approached from the perspective of motor learning. The purpose of our thesis is to highlight the significance of dry firing and to encourage other constables to incorporate regular dry firing into their independent training for firearm handling and marksmanship skills.

Pages: 40

Month and year of review: 5/2024

Keywords: *Quantitative research, use of force, firearms, dry firing, firearm handling, marksmanship.*

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
Tutkimuskysymykset:	2
2 Käsitteet ja taustatiedot	3
2.1 Käsitteet	3
2.2 Aikaisempia opinnäytetöitä	4
2.3 Helsingin poliisilaitos	4
2.4 Kuivaharjoittelusta	5
2.5 Motorisen taidon oppiminen	5
2.6 Motorinen oppiminen poliisin ammattiympäristössä	6
2.7 Aseenkäsittely ja ampumataito	7
2.8 Laukaisutapahtuman osatekijät	8
2.9 Osaamistaso rakentuu harjoittelutavan kaltaiseksi	8
2.10 Ampuminen	9
2.11 Mielikuvaharjoittelu	10
2.12 Lainsäädäntöä	10
3 Tutkimuksen toteuttaminen	12
3.1 Tutkimuksen lähestymistapa ja tutkimustehtävä	12
3.2 Kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus	12
3.3 Tutkimuksen aineiston keruu	13
4 Tutkimuksen tulokset	16
5 Johtopäätökset	28
5.1 Omatoimisen ampumataidon ja aseenkäsittelyn kuivaharjoittelun määrä	28
5.2 Suhtautuminen itsenäiseen kuivaharjoitteluun	29
5.3 Miten konstaapelit kuivaharjoittelevat?	30
6 Pohdinta	31
6.1 Tutkimustulosten luotettavuus	31
6.2 Jatkotutkimusehdotukset	32
LÄHTEET	33

1 JOHDANTO

Opinnäytetyömme aihe on Helsingin poliisilaitoksen hälytys- ja valvontayksikön konstaapelien suhtautuminen ampuma-aseen itsenäiseen kuivaharjoitteluun. Aihe on rajattu ainoastaan ampuma-aseen itsenäiseen kuivaharjoitteluun, jotta tutkimuksessa pystytään pureutumaan aiheeseen mahdollisimman yksityiskohtaisesti. Tässä opinnäytetyössä tarkoituksemme on selvittää sitä, kuinka paljon Helsingin poliisilaitoksen hälytys- ja valvontayksikössä työskentelevät konstaapelit kuivaharjoittelevat ampuma-aseen käsittelyä ja käyttöä. Lisäksi selvitämme konstaapelien suhtautumista kuivaharjoitteluun osana omatoimisen aseenkäsittelyn harjoittelua. Selvitämme aihetta kvantitatiivisen kyselytutkimuksen perusteella, jonka lähetämme Helsingin poliisilaitoksen valvonta- ja hälytysyksikön konstaapeleille.

Opinnäytetyön idea syntyi havainnoista, joita teimme, kun vertailimme ampuma-asekoulutusta varusmiespalveluksen ja Poliisiammattikorkeakoulun välillä. Molemmat tämän opinnäytetyön tekijät ovat suorittaneet varusmiespalveluksen Suomen Puolustusvoimissa. Varusmiespalveluksen jälkeen molemmat opinnäytetyön tekijät päätyivät muutaman vuoden sisällä Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijoiksi, joten kokemukset Puolustusvoimista olivat vielä tuoreena mielessä opintoja aloittaessa. Erityisesti huomio kiinnittyi siihen, kuinka paljon varusmiespalveluksessa kuivaharjoitellaan ampuma-aseen käsittelyä ja ampumista suhteessa Poliisiammattikorkeakouluun.

Valitessamme opinnäytetyömme aihetta huomasimme, ettei kuivaharjoittelusta ole aikaisemmin tehty opinnäytetyötä Poliisiammattikorkeakoulussa. Useassa Poliisiammattikorkeakoulun opinnäytetyössä on kuitenkin sivuttu lyhyesti kuivaharjoittelua osana muuta ampumataidon, tai aseenkäsittelyn harjoittelua.

Ampuma-ase on poliisin yksi äärimmäisimmistä voimakeinoista, johon turvaudutaan suhteellisen harvoin (Peltola 2023, 20). Vaikka ampuma-ase voi olla tappava voimankäyttöväline, sitä ei saa käyttää ikinä surmaamistarkoituksessa (Helminen, Kuusimäki & Ranta-Eskola 2012, 787). Ampumataidon ja aseenkäsittelyn osaaminen poliisin työssä on erittäin tärkeää, jotta aseenkäyttötilanteessa ammuttu laukaus osuu siihen pisteeseen, mihin poliisimies on sen tarkoittanut osuvan. Näin sivullisille, tai kohdehenkilölle ei aiheudu tilanteessa ylimääräistä vaaraa. Voidaan siis ajatella, että ääritilanteessa poliisimiehen ammattitaitoisella aseenkäsittelyllä suojataan sekä kohdehenkilön, että muiden paikalla oljoiden oikeushyviä. Laki poliisin hallinnosta (110/1992) 15 h § myös velvoittaa poliisimiestä ylläpitämään työtehtäviensä edellyttämää kuntoa, sekä ammattitaitoa. Aseenkäsittely on osa poliisin ammattitaitoa, etenkin hälytys- ja valvontayksikössä, jossa asetta kannetaan varustevyöllä julkisilla paikoilla päivittäin.

Kuivaharjoittelu on olennainen osa ampumataidon, sekä aseenkäsittelyn harjoittelua. Kuivaharjoittelua ei käsitteenä ole tarkasti määritelty, mutta tässä opinnäytetyössä kuivaharjoittelulla tarkoitetaan aseenkäsittelyn ja laukauksen ampumisen harjoittelua tyhjällä aseella, ilman patruunoita. Kuivaharjoittelun tarkoituksena on harjoitella ja vahvistaa motorisia liikkeitä ja liikeratoja, joita tarvitaan onnistuneen laukauksen ampumiseen. Kuivaharjoittelussa pyritään usein toistamaan ja vaiheistamaan kyseisiä liikkeitä siten, että toiminta vahvistuu lihasmuistiin ja liikeradat ja toiminta automatisoituvat. Liikeratojen vaiheistaminen tarkoittaa kokonaissuorituksen pilkkomista pienempiin osiin ja pienemmän osan toistamista useita kertoja. Esimerkiksi hyvän tähtäinkuvan saamiseksi voi harjoitella ampumaotteeseen nostamisen viimeisiä vaiheita sen sijaan, että palauttaa aseensa koteloon ja toistaa suorituksen kotelosta vedosta alkaen. Näin omia kehityskohteita voidaan harjoitella ajallisesti tehokkaammin.

Tutkimuskysymykset:

1. Kuinka paljon Helsingin poliisin hälytys- ja valvontayksikön konstaapelit kuivaharjoittelevat itsenäisesti ampumataitoaan, sekä aseenkäsittelyään?
2. Mikä konstaapelien suhtautuminen on itsenäiseen kuivaharjoitteluun?
3. Miten konstaapelit kokevat kuivaharjoittelun merkityksen aseenkäsittelyn taitoon?

2 KÄSITEET JA TAUSTATIEDOT

2.1 Käsitteet

Kuivaharjoittelulla tarkoitetaan tässä opinnäytetyössä tyhjällä aseella tehtävää tekniikkaharjoittelua ja tekniikan osa-alueiden hiomista.

Pistooliammunnassa *ampumasuoritteen tekniset osa-alueet* ovat pistoolin kotelosta veto, tukeva ote aseeseen kahvasta, aseeseen saattaminen ampumaotteeseen, tähtäinkuvan muodostaminen ja laukaiseminen. (Puolustusvoimat 2018)

Perusampumataito tarkoittaa ammunnan ja ampumaharjoittelun perusteiden hallintaa, joita ovat turvallinen aseenkäsittely, ampuma-asentojen, laukaisutapahtuman ja virheettömän laukauksen hallinta. (Puolustusvoimat 2018)

Lihasmuistilla tarkoitetaan kehon kykyä suorittaa tiettyjä toimintoja tai liikkeitä sujuvasti ja automaattisesti ilman suurta keskittymistä, tai tietoista ajattelua. Lihasmuisti perustuu aivojen ja lihasten välisiin hermoratoihin, jotka muodostuvat ja vahvistuvat toistuvien liikkeiden ja aktiviteettien kautta. (Krakauer, J. W., & Shadmehr, R. 2006)

Motorinen taito määritellään tämän opinnäytetyön kappaleessa 2.5. (s. 5)

Patruuna määritellään Ampuma-aselain (1/1998) 5 §:ssä seuraavasti: ”ampuma-aseessa käytettäväksi soveltuvaa käyttövalmista hylsyn, nallin, ruudin ja ammuksen sekä nallin, ruudin ja ammuksen yhdistelmää sekä vastaavaa tarviketta”.

Tyhjälaukaus tarkoittaa tässä opinnäytetyössä aseeseen laukaisemista siten, että aseessa ei ole laukaisuhetkellä patruunaa.

Viritetty ase tarkoittaa tässä opinnäytetyössä patruunalla ladattua asetta.

Kognitio tarkoittaa mielen prosessien kokonaisuutta, joka sisältävät esimerkiksi ajattelun, oppimisen, ongelmanratkaisun ja muistamisen. *Kognitiota* voi kuvata tai selittää erilaisen tiedon ja tietojen käsittelynä ja aistihavaintoina (Paavilainen 2016).

Rekyyli tarkoittaa patruunan ruudin syttymisestä ja ruutikaasun paineen purkautumisesta aiheutuvaa energiaa, joka työntää luotia eteenpäin ja voiman ja vastavoiman lain mukaisesti samansuuruisen voima työntää samalla asetta taaksepäin. Koska ampujan vartalo vastustaa aseeseen liikettä taaksepäin, piippu nousee pienimmän vastuksen suuntaan ylöspäin. (Tanskanen 2013)

2.2 Aikaisempia opinnäytetöitä

Aiempiä poliisin aseenkäsittelyyn liittyviä tutkimuksia on tehty useita. Korhonen ja Lindroos on julkaissut vuonna 2020 Poliisiammattikorkeakoulun opinnäytetyönä tutkimuksen siitä, kuinka paljon aiempi ampumakoulutus vaikuttaa poliisin virka-asekoulutuksessa. Tutkimuksen tuloksena todettiin aiemman ampumakoulutuksen hyödyttävän poliisin ampumakoulutuksissa kehittymistä. Myöskään vanhoista käytännöistä poisoppimisen ei todettu olevan ongelma. (Korhonen & Lindroos 2020)

Poliisin ampuma-asekoulutuksen vastaavuutta työelämän vaatimuksiin on myös tutkittu Matias Ruokosen julkaisemassa opinnäytetyössä vuonna 2018. Tutkimuksen tuloksena voitiin todeta poliisiammattikorkeakoulun ampuma-asekoulutuksen olevan opiskelijoiden näkökulmasta hyvällä tasolla, eikä isoja kehitysehdotuksia tullut ilmi (Ruuhonen 2018).

Poliisin ampuma-aseen käsittelyä ja koulutusta on tutkittu erilaisissa opinnäytetöissä suhteellisen laajasti. Havaitsimme kuitenkin, ettei kuivaharjoittelua osana ampuma-aseen käsittelyä ole erikseen käsitelty missään tutkimuksessa. Kuivaharjoittelu on mielestämme kuitenkin yksi tehokkaimista tavoista oppia ampumataitoa, sekä aseenkäsittelyä. Puolustusvoimien ampumakoulutusoppaassa 2018 todetaan seuraavasti: ”Suurin osa kehityksestä tapahtuu ampumaradan ulkopuolella tehtävällä kuivaharjoittelulla.” (Puolustusvoimat 2017, 57). Puolustusvoimat kouluttaa vuosittain noin 21 000 varusmiestä, joten Puolustusvoimien lausumaa havaintoa tehokkaasta ampumataidon oppimisesta on syytä pitää pätevänä. (Puolustusvoimat 2024)

2.3 Helsingin poliisilaitos

Helsingin poliisilaitos on Suomen suurin poliisiyksikkö. Helsingin poliisilaitoksella työskentelee noin 1600 henkilöä, joista noin 1300 on poliiseja. Helsingin poliisilaitos koostuu muun muassa rikostutkintayksiköstä, erityistoimintayksiköstä ja hälytys- ja valvontayksiköstä. Helsingin pääpoliisiasema sijaitsee Pasilassa, jonka lisäksi Helsingin poliisilaitoksella on palvelupiste myös Malmilla. Pasilan poliisiasemalla sijaitsee kaikkea edellä mainittua toimintaa, kun taas Malmin poliisiaseman toiminta painottuu valvonta- ja hälytyssektorille. Helsingin poliisilaitoksella on kaksi ampumarataa, joilla konstaapelit voivat käydä harjoittelemassa aseenkäsittely- ja ampumataitoja myös muuten, kuin laitoksen järjestämällä harjoituskerroilla. (Poliisi 2024)

Poliisin hälytys- ja valvontayksikön tehtäviin kuuluu muun muassa hälytystehtävien hoitaminen, rikollisuuden ennalta estäminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpito, sekä erilaiset valvontatehtävät, muun muassa liikenteenvalvonta. (Poliisi 2024)

2.4 Kuivaharjoittelusta

Kuivaharjoittelun avulla voidaan harjoitella aseenkäsittelyn ja ampumataidon osa-alueita täysin samalla tavalla, kuin kovien patruunoiden kanssa. Ainoa ammunnan osa-alue, jota ei voida luotettavasti harjoitella ilman laukausten ampumista, on rekyylinhallinta. Kuivaharjoittelu ei luonnollisesti anna myöskään palautetta osumatarkkuudesta maalitauluun tulevien reikien kautta, mutta motorinen ampumasuorite kaikkine osa-alueineen voidaan toistaa aseenkäyttötilannetta vastaavalla tavalla luotettavasti ilman kovia ampumatarvikkeita.

Kuivaharjoittelun tuomia huomattavia etuja ovat esimerkiksi helppous ja resurssit. Kuivaharjoittelua voi tehdä pienemmässä tilassa, eikä kuivaharjoittelua varten välttämättä tarvita ampumarataa, kuu-losuojaimia, maalitauluja, eikä patruunoita. Kuivaharjoittelun rooli korostuu, kun aseenkäsittelyn ja ampumataidon harjoittelun määrä lisääntyy. Mikäli ampumista harjoittelee säännöllisesti ja tunti-määrällisesti paljon, patruunoiden kulutus aiheuttaa merkittäviä kuluja. Poliisilaitokset eivät jaa loputtomasti patruunoita konstaapeliensa omatoimista ampumaharjoittelua varten, eikä kaikilla ole mahdollisuutta hankkia itse patruunoita. Huolellisella ja suunnitelmallisella kuivaharjoittelulla on mahdollista kehittää aseenkäsittely- ja ampumataitoja yhtä tehokkaasti, kuin laukauksia ampumalla. Tämä edellyttää sitä, että harjoittelija suorittaa kuivaharjoitteet samalla tavalla, kuin viritetyllä aseella.

2.5 Motorisen taidon oppiminen

Motorinen taito on tiettyyn päämäärään tähtäävä toiminta tai tehtävä, joka vaatii vapaaehtoista kehon tai raajojen liikettä. Motorinen taito on opittu, tahdonalainen taito ja se sisältää yhden tai useamman kehonosan liikettä, joiden avulla haluttuun päämäärään pyritään pääsemään. Motorisiin taitoihin ei lasketa refleksejä tai varhaislapsuuden alkeellisia liikkumismuotoja, kuten konntaaminen ja ryömiminen. (Kauppi 2017)

Aseenkäsittely ja ampuminen ovat motorisia taitoja, joiden oppiminen ja motorinen kehitys tapahtuu toiminnallisten muutosten kautta kehossa ja sen eri osissa. Motoristen taitojen kehittäminen on tapahtumasarja, jonka eri vaiheet yhdyntyvät harjoittelun ja kokemusten avulla sisäisiksi toimintamalleiksi. Näiden mallien avulla voidaan ohjata ulkoista toimintaa halutulla tavalla taloudellisesti ja tarkasti, eli koordinoitusti. Kyseinen muutos tapahtuu yksilön ja ympäristön välisessä vuorovaikutuksessa ja se perustuu motoristen ja kognitiivisten toimintojen yhdentymiseen hermoston tasolla. Tämä yhdentyminen saadaan aikaan harjoituksen avulla. (Vuohiniemi, M. & Miettinen, P. 1999)

Motorisen oppimisen prosessi voidaan hahmottaa kolmivaiheisena kokonaisuutena:

Kognitiivisessa vaiheessa, eli varhaisessa vaiheessa oppija havainnoi tai muodostaa kuvan opittavasta taidosta ja kyseisen taidon oppimiseen liittyvistä menettelytavoista. Kyseistä vaihetta kutsutaan myös karkeamotoriseksi vaiheeksi, jolloin oppija hahmottaa opittavan taidon ja mitä kyseisen taidon oppiminen vaatii. (Vuohiniemi & Miettinen 1999) (Magill 2007)

Assosiatiivisessa vaiheessa, eli välivaiheessa oppija vertaa uutta tietoa aikaisempaan jo muistissa olevaan tietoon muodostaakseen uuden sisäisen toimintamallin. Oppija kokeilee uutta muodostettua mallia käytännössä sekä fyysisen, että mentaalisen harjoittelun avulla. Oppija arvioi luomaansa mallia ja korjaa sitä ulkoisen ja sisäisen palautteen mukaisesti tarpeen niin vaatiessa. Tämä vaihe tunnetaan myös hienomotorisena vaiheena, jonka aikana harjoittelun kautta liike muuttuu sulavammaksi ja jäsentyneemmäksi. (Vuohiniemi & Miettinen 1999) (Magill 2007)

Autonominen vaihe, eli lopullinen vaihe saavutetaan toistojen avulla, jolloin oppija kykenee yhdistämään taidon rakenneosat toisiinsa saumattomasti ja oikea-aikaisesti. Tätä vaihetta kutsutaan myös automatisoitumisen vaiheeksi, jolloin taito on omaksuttu niin, että se on vakiintunut kehon liikeratoihin, eikä sitä tarvitse enää miettiä. (Vuohiniemi & Miettinen 1999) (Magill 2007)

Motorisen taidon oppiminen autonomiselle tasolle asti voi vaatia jopa vuosien harjoittelua, eivätkä läheskään kaikki pääse taidoissaan automaatiovaiheeseen. Motorisia taitoja on aikaa kehittää koko elämä ja ihminen voi kehittyä motorisissa taidoissa iästä riippumatta, kunhan taitoja harjoitellaan riittävästi ja laadukkaasti. Kun opituksessa taidossa saavutetaan autonominen taso, ei henkilön tarvitse enää tietoisesti ajatella liikkeen erityisiä ominaisuuksia suorituksen aikana (Kauppi 2017). Autonomisessa vaiheessa liikkeistä on tullut niin automatisoituneita, että henkilö kykenee suorittamaan taidon tiedostamattaan ja samanaikaisesti toisen tehtävän kanssa ilman, että taidon suoritus-taso kärsii (Magill 2007).

2.6 Motorinen oppiminen poliisin ammattiympäristössä

Motorisen taidon oppimista voidaan tehostaa vaihtelevuudella (Rintala, H., Jaakkola, T. & Kalaja, S. 2020). Esimerkiksi aseiden kotelosta veto ja tähtäinkuvan hakeminen on harjoitus, jolla vahvistetaan oikeita toimintamalleja ja parhaassa tapauksessa riittävien toistojen kautta luodaan automatisoitunut tapahtuma, jolloin ampuja pystyy toteuttamaan liikkeen miettimättä sitä. Poliisin työssä tilanteet tulevat yllättäen, eikä aseenkäyttötilanteissa olla aina lämpimissä sisätiloissa hyvin valaistulla tasaisella alustalla seisoma-asennossa. On siis tärkeää harjoitella toimintaa myös erilaisissa ympäristöissä, jotta yllättävässäkin tilanteessa toimintakyky säilyy, eikä motorisen suorituksen toteuttaminen oikealla tavalla kuormita päätöksenteko- ja havainnointikykyä.

Motorisen taidon harjoittelua tulisikin tehostaa vaihtelevuudella, jolloin oppiminen on tarkoituksenmukaisempaa ja palvelee realistisemmin käytännön työtä. Vaihtelemalla harjoitusympäristöä ja välineitä, saadaan aivoihin luotua laajoja hermoverkkoja, joka helpottaa yksilöä soveltamaan taitoa erilaisissa tilanteissa ja olosuhteissa. Mikäli harjoittelu jää hyvin yksipuoliseksi, aivoihin kehittyy vain rajoittuneita motorisia ohjelmia, jolloin vaativammassa olosuhteissa toiminta ei välttämättä onnistukaan odotetulla tavalla. (Rintala, H., Jaakkola, T. & Kalaja, S. 2020.)

Oppimista voidaan myös tehostaa harjoittelemalla taitoa mahdollisimman aidoissa ympäristöissä, eli siis sellaisissa tilanteissa missä taitoa oikeastikin hyödynnetään. Tällöin oppijan aistit aktivoituvat eri tavalla ja hän joutuu tekemään tilanteessa päätöksiä, sekä käyttämään aivokapasiteettiaan enemmän. Tämä yhdenaikainen asioiden käsittely auttaa oppimisessa. (Rintala, H., Jaakkola, T. & Kalaja, S. 2020). Poliisityössä tämä tarkoittaa sitä, että harjoitteita olisi tärkeää tehdä erilaisten rakennusten sisällä, erilaisissa valaistuksissa, sekä nopeasti muuttuvissa tilanteissa paineen alla. Poliisina toimitaan usein tilanteissa, joissa syke on selkeästi koholla. Myös näihin elementteihin on hyvä tottua omatoimisen harjoittelun yhteydessä.

2.7 Aseenkäsittely ja ampumataito

Perus ampuma- ja aseenkäsittelytaito opitaan runsaalla toistoharjoittelulla ja vasta perusasioiden oppimisen jälkeen voidaan siirtyä aseella ampumiseen. ”Hyvänä periaatteena on, että ammuntojen perusteet harjoitellaan kasarmilla ja saavutettu taitotaso testataan ampumaradalla.” (Puolustusvoimat 2018). Tästä voidaan tulla johtopäätökseen, ettei aseella tarvitse konkreettisesti ampua luotuja, jotta sen käsittelyä ja sillä ampumista voi harjoitella ja siinä kehittyä. Perustoimintamalleja ja liikeratoja voi ja täytyy harjoitella tyhjällä aseella, jotta luotien ampuminen on ylipäätään turvallista. Voidaan siis todeta, että aseella laukauksien ampuminen on keino todentaa aseenkäsittelyharjoittelulla saavutettu osaamistaso ja sen kehitys verrattuna aikaisempaan.

Perusampumataito saavutetaan toistamalla ammunnan eri osaharjoitteita, jotka yhdistämällä syntyy peruslaukaus. Peruslaukaus on aina samanlaisena toistettava mekaaninen suoritus, jonka oppiminen vaatii toistoharjoittelua, noin 10 000 toistoa. (Puolustusvoimat 2018). Kuivaharjoittelun rooli korostuu, kun aseenkäsittelytaidot tahdotaan kehittää autonomiselle tasolle asti. Noin 10 000 toistoa ja vuosien harjoittelu esimerkiksi laukauksen ampumisessa vaativat huomattavan määrän resursseja, jos jokaisella toistolla ammutaan kova patruuna. Harjoiteltaessa perusampumataidon muodostavia osaharjoitteita, aina ei ole tarkoituksenmukaista tehdä suoritteita ladatulla aseella. Osaharjoitteet eivät välttämättä aina pääty aseella ampumiseen ja voivat keskittyä esimerkiksi hyvään aseotteeseen tai lippaan vaihtamiseen. Myös edistyneemmässä ampumaharjoittelussa tulevan suoritteen harjoittelu kylmäradalla on olennainen osa kokonaisvaltaista oppimista. (Puolustusvoimat 2018)

2.8 Laukaisutapahtuman osatekijät

Perusampumataidon kouluttamisen ja harjoittelun keskiössä tulee olla oikean ampuma-asennon, tähtäämisen ja virheettömän liipaisun harjoittelu. Onnistunut ampumatapahtuma vaatii, että ampuja hallitsee aseensa vakaana pidon, hengitys-, tähtäys- ja liipaisutekniikan sekä näiden osa-alueiden yhdistämisen. Tätä kokonaissuoritusta kutsutaan laukaisutapahtumaksi. (Puolustusvoimat 2018)

Ampuma-asento tulee osata rakentaa aina samanlaiseksi, jotta asennonmuutoksen tuoma osamahajonta minimoidaan. Ampujan tulee hallita muuttumaton ampuma-asento, jotta aseensa vakaana pitäminen onnistuu. Oikeaoppinen hengitystekniikka mahdollistaa aseensa vakaana pitämisen ja tähtäämisen aloittamisen. Rauhallinen hengittäminen ja hengityksen pidättäminen liipaisuhetkellä vähentävät hengityksen tuomaa tähtäinten liikettä. Lisäämällä tai vähentämällä keuhkoissa olevan ilman määrää, voidaan tehdä viimeistä hienosäätöä tähtäämisen osalta. (Puolustusvoimat 2018)

Tähtääminen koostuu alkutähtäyksestä, kuvan tarkentamisesta ja jälkitähtäyksestä. Alkutähtäyksessä tähtäimet tuodaan maalin keskelle ulos hengittäessä. Pitovaiheessa ampuja tarkastaa, että etu- ja takatähtäimet ovat linjassa ja etutähtäin on sekä takatähtäinten, että maalin keskellä. Pitovaihe päättyy katseen keskittämiseen etutähtäimen kärkeen, jolloin tähtäin näkyy selkeänä ja maali sumeampana taustalla. Jälkitähtäminen tarkoittaa sitä, että laukauksen jälkeisen jälkipidon aikana suunnataan edelleen ase kohti omaa taulua. (Puolustusvoimat 2018)

Liipaiseminen alkaa etuvedon poistolla, joka tehdään heti hengityksen pysäyttämisen jälkeen tähtäämisen aikana. Kun tähtäinkuva on kohdallaan ja ampujalla on tunne hyvästä laukauksesta, ampuja tekee tasaisen puristavan laukauksen, jolloin ase laukee. Puristavalla laukauksella tarkoitetaan liipaisinsormen tekemää tasaista puristusta liipaisimella, eikä aseensa voimakasta puristamista laukaisuhetkellä. Laukaus tulee tehdä noin 2-4 sekunnin kuluessa tähtäinkuvan tarkentumisesta. Tasaisella liipaisimen puristuksella minimoidaan liipaisemisen aiheuttamaa aseensa nykäisemistä ja piipun suunnanmuutosta. Laukaisutapahtuman jälkeen ampuja tekee laukaisuanalyysin, jolloin arvioidaan mielessä laukauksen jokaista vaihetta. Näin ampuen ja arvioiden kehitytään kohti onnistunutta peruslaukausta. (Puolustusvoimat 2018)

2.9 Osaamistaso rakentuu harjoittelutavan kaltaiseksi

Paras tapa vahvistaa opittuja suorituksia, on kerrata niitä puhtaasti uudelleen toistoharjoitteluna (Puolustusvoimat 2018). Motorisen taidon oppimisessa on äärimmäisen tärkeää keskittyä joka ikinen toistoon, koska vahvistamme niitä liikeratoja, joita harjoitteleme. Tästä syystä myös kuivaharjoittelussa täytyy vaatia itseltä jokaisella toistolla sitä kurinalaisuutta ja keskittymistä, millä tahtoo suoriutua laukauksia ampuessa ampumaradalla, sekä aseensikäyttötilanteessa.

Motorisen taidon oppimisprosessissa on keskeistä ymmärtää, että jokainen toisto, jonka teemme vaikuttaa toistoihin, jotka teemme tulevaisuudessa. Jos tekemämme ampuma- ja kuivaharjoittelu on puoliteholla tylsistyneenä tehtyä, vahvistamme löysiä ja huolimattomia liikeratoja. Kuten jo sanottua, vahvistamme harjoittelussa sitä toimintamallia ja niitä liikeratoja, joita harjoittelempa. Jos harjoittelumme vahvistaa pääasiassa keskenään erilaisia liikeratoja ja suorituksia, oikeanlaisen rutiinin muodostumisessa kestää kauemmin (Kauppi 2017). Kuivaharjoittelussa harjoittelun kesto tulee pitää sellaisena, että keskittyminen riittää jokaiseen suoritteeseen ja tehdyt toistot ovat haluttu-
laisia.

Mikäli harjoittelu ei ole keskittynyttä, on lopputuloskin todennäköisesti sen näköinen. Mitä suuremman määrän toistoja teemme ei-toivotulla tavalla, tai vääränlaisella liikeradalla, sitä enemmän vahvistamme hermostollemme kyseisiä toimintamalleja. Väärällä tavalla opitun rutiinin muuttaminen voi olla hyvin vaikea ja pitkä prosessi, johon vaikuttaa se, kuinka vahvasti alkuperäinen toimintamalli on omaksuttu. (Kauppi 2017)

Poisoppiminen tarkoittaa ammunnessa sitä, että virheellinen suoritus korjataan oikealla suorituksella. Kun virheellinen toimintatapa on omaksuttu, poisoppiminen on työläs prosessi, joka vaatii suuren määrän oikeanlaisia toistoja ennen kuin virhe saadaan korjattua. Virheellisten toimintatapojen välttämiseksi on tärkeää opetella aseenkäsittelyn ja ampumisen osa-alueet alusta alkaen yksityiskohtaisesti oikealla tavalla ja vahvistaa haluttua toimintamallia huolellisella harjoittelulla. (Puolustusvoimat 2018)

2.10 Ampuminen

Tässä kappaleessa ampumiseen keskitytään pääasiassa pistoolilla ampumisen näkökulmasta, koska poliisimiehen henkilökohtainen virka-ase on pistooli. Pistooliammunnan harjoittelu voidaan jakaa erilaisiin harjoituksiin, jotka tukevat pistooliammunnan eri vaiheita. Kyseisten harjoitusten säännöllinen kuivaharjoittelu kehittää ja ylläpitää pistoolin perusampumataittoa. Laukaisutapahtuman osatekijät käsitellään kappaleessa 3.3.1. Kyseisessä kappaleessa käsitellyn lisäksi pistooliammunnan erityispiirteinä tulevat pistoolin kotelosta veto, eli saattaminen esimerkiksi vyöllä olevasta asekotelosta hyvään ampuma- tai valmiusotteeseen, sekä pitoarjoitus. Pitoarjoituksen tarkoituksena on vahvistaa lihaksia, joita tarvitaan aseiden hallinnassa. Pitoarjoitus tarkoittaa aseiden pitämistä ampumaotteessa. (Puolustusvoimat 2018)

Pistoolin kohdalla tämä taito korostuu, koska lyhyen piipun takia pistoolin osumatarkkuus on herkempi virheille ja pienillekin heilahduksille. Pistoolit ovat yleensä pieniä ja kevyitä aseita, joka helpottaa pistoolien käsittelyä. Kevyt paino kuitenkin aiheuttaa sen, että laukaisemisen aiheuttaman rekylin suuruus tuntuu voimakkaammalta, koska purkautuva energia kohdistuu pienempään määrään massaa. Pistooliammunnessa rekylin hallitsemista vaikeuttaa se, että aseote rakennetaan

molemmilla käsillä pistoolikahvan ympärille, eikä pistoolia tueta olkapäätä vasten, kuten esimerkiksi useimmat kiväärimalliset aseet. Kiväärillä ampuessa aseenn tukipisteet ovat aseenn perässä olkapäätä vasten, asekädellä aseenn kahvalla, sekä tukikädellä edempänä aseenn rungolla. Pistoolilla ampuessa on pääasiassa vain yksi tukipiste aseenn kahvalla.

2.11 Mielikuvaharjoittelu

Harjoittelua voidaan entisestään tehostaa tekemällä mielikuvaharjoittelua ennen motorista harjoittelamista, tai sen yhteydessä. Ihmisen aivot oppivat liikettä myös näkemisen kautta ja analysoimalla näkemäämme. Oikeanlaisella mielikuvaharjoittelulla valmistetaan sekä aivoja, että lihaksia tulevaan suoritukseen. Näin voidaan jo ennen suoritusta kiinnittää erityistä huomiota siihen, mitä erityisesti haluamme oppia. Kuten myös motorisen taidon oppimisessa, mielikuvaharjoittelussakin laatu on ratkaisevaa. Motorinen suoritus ei tule olemaan mielikuvaamme parempi. Tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että mikäli emme osaa mielessämme rakentaa onnistunutta laukaisutapahtumaa, emme osaa rakentaa sitä myöskään motorisesti. Tahdonalaiset liikkeemme perustuvat siihen, mitä ja minkälaisia käskyjä aivoimme osaavat niille antaa. Aivot eivät täysin erota voimakasta mielikuvaa todellisesta tapahtumasta, ja tätä hyödyntämällä harjoittelun yhteydessä tehty mielikuvaharjoittelu voi tehostaa tekemiemme toistojen antamaa kehitystä. (Vainio 2010)

2.12 Lainsäädäntöä

Suomen perustuslain (731/1999) 2 § kolmannessa momentissa todetaan, että julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin. Poliisi käyttää toiminnassaan julkista valtaa, joten poliisin toiminnan tulee siis perustua lakiin.

Poliisilain (872/2011) 2 luvun 19 §:ssä säädetään poliisin ampuma-aseenn käytöstä seuraavasti:

“Ampuma-asetta voidaan käyttää vain silloin, kun kyseessä on välitöntä ja vakavaa vaaraa toisen hengelle tai terveydelle aiheuttavan henkilön toiminnan pysäyttäminen eikä lievempää keinoa pysäyttämiseksi ole käytettävissä. Ampuma-asetta voidaan lisäksi käyttää kiireellistä ja tärkeää tehtävää suoritettaessa esineen, eläimen tai muun vastaavan esteen poistamiseksi. Ampuma-asetta ei saa käyttää väkijoukon hajottamiseksi, ellei ampuma-aseessa käytetä kaasupatruunoita tai muita vastaavia ammuksia niistä erikseen annettujen määräysten mukaisesti.

Ampuma-aseenn käytöllä tarkoitetaan ampuma-aselain 2 §:ssä tarkoitettun ampuma-aseenn käytöstä varoittamista, ampuma-aseella uhkaamista ja laukauksen ampumista. Ampuma-aseenn esille ottaminen ja toimintavalmiuteen saattaminen eivät ole ampuma-aseenn käyttöä.

Ampuma-aseella uhkaamisesta ja laukauksen ampumisesta päättää päällystään kuuluva poliisimies, jos se tilanteen kiireellisyys huomioon ottaen on mahdollista.” (PoL2:19)

Poliisin ampuma-aseen käyttö on siis tarkoin säädeltyä toimintaa. Ampuma-aseen käyttöä harjoiteltaessa on tärkeää tiedostaa tilanteet, milloin ampuma-asetta käytetään. Mikäli esimerkiksi ampuma-aseen käyttöä harjoitellaan tilanteessa, jossa edellytyksiä ampuma-aseenkäytölle ei tositilanteessa olisi, on suuri vaara, että myös vastaavassa oikeassa tilanteessa poliisimies käyttää ampuma-asetta.

Olennaista edellä mainitusta lakipykälästä on erottaa, mitä poliisilaissa tarkoitetaan aseenkäytöllä. Aseenkäytöksi katsotaan laukauksen ampumisen lisäksi sekä aseenkäytöstä varoittaminen, että ampuma-aseella uhkaaminen (PoL2:19.2). Voi siis tulla tilanteita, jolloin poliisi ei ota ampuma-asetta edes esille, mutta käyttää sitä silti varoittamisen muodossa. Toisaalta taas ampuma-aseen esille ottaminen ja sen toimintavalmiuteen saattaminen eivät itsessään ole poliisilain mukaan aseenkäyttöä (PoL2:19.3).

Poliisilain 2 luvun 18 § velvoittaa poliisia varautumaan voimakeinojen käyttöön seuraavasti:

”Jos virkatehtävää suoritettaessa on syytä epäillä kohdattavan vastarintaa tai rikoslain 4 luvun 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu oikeudeton hyökkäys, voimakeinojen käyttöön on varauduttava sopivalla ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Virkatehtävän kohteena olevaa henkilöä on varoitettava mahdollisuudesta joutua voimakeinojen käytön kohteeksi, jos varoittaminen on mahdollista ja tarkoituksenmukaista. Varoittaminen on tehtävä tarkoitukseen soveltuvalla ymmärrettävällä tavalla.”

Poliisilaissa poliisia veloitetaan varautumaan virkatehtävällä voimakeinojen käyttöön, myös virkaaseeseen, kohtalaisen matalalla kynnyksellä. Virkatehtävän kohteena olevaa henkilöä tulee myös poliisilain mukaan varoittaa etukäteen voimakeinojen käytöstä, jotta kohdehenkilölle annetaan toisintoimimismahdollisuus.

Aseenkäsittelyn- ja ampumataidon harjoittelussa on tärkeää huomioida yllä käsitelty lainsäädäntö, jotta harjoittelu tukee tosielämän tilanteita mahdollisimman tehokkaasti ja realistisesti. Oikeaoppisella harjoittelulla voidaan myös varmistaa, että tositilanteessa toimitaan lain edellyttämällä tavalla ja näin varmistetaan sekä kohdehenkilön, että sivullisten perusoikeuksien toteutuminen mahdollisimman tehokkaasti.

3 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

3.1 Tutkimuksen lähestymistapa ja tutkimustehtävä

Tässä tutkimuksessa pyritään tarkastelemaan sitä, kuinka paljon Helsingin poliisilaitoksen hälytys- ja valvontayksikön konstaapelit kuivaharjoittelevat aseenkäsittely- ja ampumataitoja itsenäisesti ja mikä on konstaapelien suhtautuminen kuivaharjoitteluun osana omatoimista ampumaharjoittelua. Tutkimusta varten loimme Webropol-kyselytutkimuslomakkeen, jonka lähetimme Helsingin poliisiin hälytys- ja valvontayksikön konstaapeleille sähköpostin välityksellä Helsingin poliisilaitoksen kirjaamon kautta. Olimme yhteydessä Helsingin poliisilaitoksen kirjaamoon ja pyysimme heitä lähettämään kyselyn yllä mainitulle ryhmälle. Kirjaamo välitti kyselymme sähköpostijakelulla kaikille Helsingin poliisilaitoksen hälytys- ja valvontayksikön sähköpostilistalla oleville henkilöille. Lomakkeen yhteydessä lähetimme lisäksi saatekirjeen (Liite 1), sekä tietosuojaselosteen kaikille tutkimukseen osallistuville. Lomakkeessa kartoitimme konstaapelien suhtautumista itsenäiseen ampumataidon kuivaharjoitteluun. Tutkimuksen tulokset esitetään opinnäytetyön lopussa.

Kyselyyn vastaamiseen varattiin aikaa 23.04.2024–01.05.2024 kello 12 asti. Kysely oli toteutettu siten, että kaikki vastaajat pysyivät anonyyminä koko tutkimuksen ajan, eikä heitä ole mahdollista tunnistaa edes tutkimuksen tekijöiden toimesta.

3.2 Kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus

Tämän opinnäytetyön tutkimusosa on tehty kvantitatiivisena eli määrällisenä kyselytutkimuksena. Kvantitatiivinen tutkimus perustuu suureen joukkoon, eli otokseen, jolle teetetään yleensä tutkimuslomake valmiine vastausvaihtoehtoineen. Vastauksia analysoidaan ja taulukoidaan, jolloin saadaan lukumääriä, sekä prosenttiosuuksia, joita voidaan yleistää suurempaan joukkoon tilastollisen päätelyn avulla. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa pystytään usein selvittämään jonkin asian tämänhetkinen tilanne, kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä ei kuitenkaan ole erityisen hyvä selittämään syitä tilanteelle. (Heikkilä 2014). Koemme kvantitatiivisen menetelmän sopivan hyvin opinnäytetyöllemme, sillä tarkoituksemme on selvittää tämänhetkistä tilannetta kuivaharjoittelun suhteen, eikä niinkään sitä, miksi tilanne on nykyisenkaltainen.

Tiedonkeruumenetelmänä kvantitatiivisessa tutkimuksessa käytetään erilaisia postin, puhelimen tai internetin kautta tehtäviä kyselyitä. Internetin kautta tehtävät kyselyt soveltuvat kuitenkin vain sellaiselle perusjoukolle, joilla kaikillaan on käytössään internet. (Heikkilä 2014). Helsingin poliisilaitoksen valvonta- ja hälytysyksikön konstaapeleilla on jokaisella pääsy internettiin sekä työ sähköpostiin työpaikallaan, näin ollen voimme toteuttaa kyselyn vaivattomasti internetin välityksellä.

Tekemämme tutkimus on niin sanottu Survey-tutkimus. Survey-tutkimus on tutkimus, jossa tieto kerätään tutkimuslomaketta käyttäen. Survey-tutkimus on tehokas tapa kerätä tietoa suurelta määrältä tutkittavia. Tutkimuksessa tutkittaville lähetetään lomake, johon tutkittavat vastaavat tietyn ajan puitteissa. (Heikkilä 2014). Helsingin poliisilaitos on Suomen suurin poliisiyksikkö (Poliisi 2024), joten myös joukko, jolle kysely lähetetään, voidaan olettaa olevan niin suuri, että Survey-tutkimus on tehokkain vaihtoehto kyselyn toteuttamiseksi. Toteutimme Survey-tutkimuksen lähettämällä linkin tutkimuslomakkeeseen sähköisesti.

Koska kvantitatiivisessa tutkimuksessa otantana on suuri joukko ihmisiä, on joukon valinta tärkeää, jotta tutkimus on luotettava. Otannassa tärkeää on satunnaistaminen, eli tutkimukseen otettava joukko valitaan sattumanvaraisesti (Heikkilä 2014, 32). On olemassa erilaisia otantamenetelmiä, joissa päästään luotettavaan sattumanvaraiseen otantaan. Otantaa voidaan tehdä täysin satunnaisesti, jolloin jokaisella tutkittavalla on sama todennäköisyys päästä tutkimukseen. Toinen vaihtoehto on esimerkiksi systemaattinen otanta. Systemaattisessa otannassa tutkittavat valitaan tasaisesti joukon sisältä. Tämä voidaan toteuttaa esimerkiksi laittamalla tutkittavat järjestykseen syntymäpäivänsä mukaan ja valitsemalla heistä tasaisesti joka kymmenennen tutkimukseen. (Heikkilä 2014, 34).

Pyrimme tutkimaan aihetta Helsingin poliisilaitoksen hälytys- ja valvontayksikön konstaapelien näkökulmasta, jolloin koimme parhaimmaksi vaihtoehdoksi lähettää kyselyn jokaiselle konstaapelille. Tällaista tutkimusta kutsutaan kokonaistutkimukseksi, kokonaistutkimus on toimiva tapa tutkia joukkoa, jonka koko on pienempi kuin 300 yksilöä (Heikkilä 2014, 31). Ennen tutkimuksen lähettämistä hypotesimme on, että tutkimukseen vastaa noin 100–400 konstaapelia. Tutkimus on vastaajamäärän vuoksi tarkoituksenmukaista toteuttaa siten, että vastaajien vastaukset pystytään taulukoimaan ja käsittelemään helposti suurempana massana. Suurin osa kyselymme kysymyksistä on sellaisia, joihin vastataan valitsemalla parhaiten sopiva vastausvaihtoehto.

Tutkimuksemme suurimmaksi haasteeksi voi tulla vastausten määrä. Ennen tutkimuksen lähettämistä hypotesimme on, että iso osa jättää vastaamatta kyselymme. Mahdollinen vastauksien puute voi johtua esimerkiksi viitseliäisyydestä tai kiireestä. Moni voi myös lukea lähettämämme saatekirjeen ja ajatella vastaavansa siihen myöhemmin ja tämän jälkeen unohtaa asian.

3.3 Tutkimuksen aineiston keruu

Tekemämme Webropol-kyselytutkimuslomake koostui yhdeksästä eri kysymyksestä. Kysely rakennettiin siten, että riippuen vastauksista vastaaja vastaa yhteensä seitsemään tai kahdeksaan kysymykseen. Olettaessa huomioon, että kysely lähetettiin kaikille Helsingin poliisin hälytys- ja valvontayksikön konstaapeleille, oletimme, että vastauksia tulisi kohtalaisen paljon. Tämän vuoksi lähes kaikki kysymyksemme ovat suljettuja kysymyksiä, joihin vastaaja valitsee valmiista vaihtoehdoista

sopivimman vaihtoehdon. Yksi lomakkeen kysymyksistä oli monivalintakysymys. Kaikki kyselyn kysymykset vastausvaihtoehdoineen löytyvät opinnäytetyö lopusta liitteestä 2.

Kyselyn ensimmäisessä kahdessa kysymyksessä selvitimme vastaajien sukupuolta, sekä virkaikää, jotta voimme vertailla vastaajia paremmin toisiinsa ja löytää sieltä mahdollisesti yhdistäviä tekijöitä seuraaville vastauksille. Virkaikää kartoitimme noin 4 vuoden tarkkuudella pois lukien yli 15-vuotta poliisissa työskennelleet, jotka käsitelimme yhtenä ryhmänä.

Seuraavaksi selvitimme konstaapelien omatoimisen harjoittelun määrää kysymyksellä: ”Kuinka usein harjoittelet omatoimisesti aseenkäsittely- ja ampumataitojasi?” Ennen kuivaharjoitteluun pureutumista pidimme tärkeänä saada taustatietoa siitä, kuinka paljon konstaapelit ylipäättään harjoittelevat omatoimisesti aseenkäsittelyyn ja ampumataitoon liittyviä asioita. Päätimme alleviivata kysymyksessä sanan ”omatoimisesti”, jotta vastaajat eivät huomioisi vastauksessaan poliisiorganisaation järjestämiä harjoituksia. Kysymyksessä vastausvaihtoehtoja oli kuusi, jotka kuvasivat harjoitusmäärää viikko-vuositasolla.

Seuraavassa kysymyksessä selvitimme yksittäisen omatoimisen harjoituskerran kestoa kysymyksellä ”Kuinka kauan keskimäärin yksittäinen omatoiminen harjoituskerta kestää?”. Tässä kysymyksessä vastausvaihtoehtoja oli viisi kappaletta. Vastausvaihtoehdot vaihtelivat 0–5 minuutista aina yli 60 minuuttiin. Myös tässä kysymyksessä korostimme harjoittelun omatoimisuutta. Kyselyn toteuttamisen jälkeen huomasimme virheen kysymyksen vastausvaihtoehdoissa. Vastausvaihtoehto 30–60 minuuttia puuttui lopullisesta kyselystämme kokonaan. Vastaajat, jotka olisivat valinneet tämän vaihtoehdon, vastasivat nyt todennäköisesti joko 15–30 minuuttia tai yli 60 minuuttia. Virheen vuoksi yksittäisen harjoittelukerran kesto on todellista karkeammin jakautunut joko alle 30 minuuttiin, tai yli 60 minuuttiin.

Kysymys numero viisi oli yksinkertainen kysymys siitä, kuuluuko vastaajan omatoimiseen aseenkäsittely- ja ampumataitoharjoitteisiin kuivaharjoittelua. Vastausvaihtoehdot olivat kyllä ja ei. Mikäli vastaaja vastasi tähän kysymykseen ”Ei”, häneltä jäi välistä kysymykset numero 7 ja 8. Jos taas vastaaja vastasi kyllä, hän ei voinut vastata kysymykseen 9.

Kuudennessa kysymyksessä selvitimme vastaajan omaa näkemystä siitä, kokeeko hän kuivaharjoittelun hyödyllisenä aseenkäsittelyn- ja ampumataidon harjoittelussa. Vastausvaihtoehtoja oli viisi kappaletta, jotka vaihtelivat vähäisestä hyödystä todella hyödylliseen. Lisäsimme kysymykseen myös vastausvaihtoehdon ”en osaa sanoa”. Tällä kysymyksellä pyrittiin ainoastaan selvittämään vastaajan subjektiivista näkemystä asiaan. On tärkeää huomata, ettei vastaajan oma näkemys välttämättä korreloi sen kanssa, onko kuivaharjoittelu oikeasti hyödyllistä aseenkäsittelyn- ja ampumataidon harjoittelussa.

Kysymyksessä numero seitsemän selvitettiin sitä, kuinka paljon vastaajat itse arvioivat käyttävänsä omatoimisesta ampumataidon ja aseenkäsittelyn harjoittelusta kuivaharjoitteluun. Vastausvaihtoehtoja oli yhteensä kuusi kappaletta. Kysymykseen oli mahdollista vastata ainoastaan, mikäli vastasi kysymykseen viisi kuivaharjoittelevansa aseenkäsittelyä, sekä ampumataitoa.

Kahdeksas kysymys oli kyselyn ainoa kysymys, johon oli mahdollista vastata useampia vastausvaihtoehtoja. Kysymyksessä selvitimme, mitä eri aseenkäsittelyn ja ampumataidon osa-alueita vastaajat kuivaharjoittelevat. Pyrimme listaamaan mahdollisimman monipuolisesti eri osa-alueita, joista vastaajat voivat itse valita omaa harjoitteluaan parhaiten kuvaavat kohdat. Jätimme kuitenkin loppuun myös yhden avoimen laatikon, johon vastaaja voi kirjoittaa itse tekstiä, mikäli yllä olevista vaihtoehdoista ei löytyisi kaikkia sopivia osa-alueita.

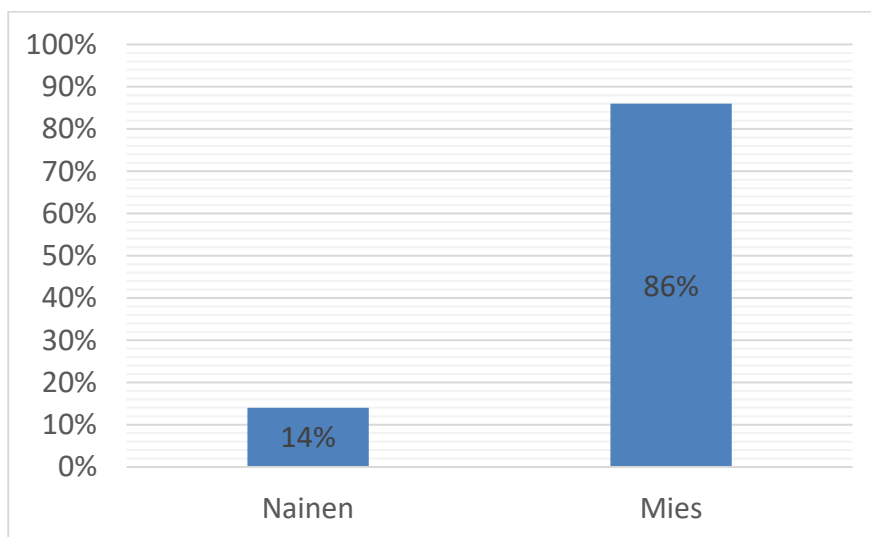
Viimeinen eli yhdeksäs kysymys oli kyselymme ainoa täysin avoin vastauskenttä. Kysymyksessä selvitimme sitä, miksi vastaaja ei kuivaharjoittele ampumataitoa ja aseenkäsittelyä omatoimisesti. Yhdeksänteen kysymykseen oli mahdollista vastata vain, mikäli viidenteen kysymykseen oli vastattu ”Ei”. Kysymys jätettiin avoimeksi, koska koemme, että tarpeeksi kattavia vastausvaihtoehtoja olisi ollut todella vaikea tehdä. Syitä kuivaharjoittelun puuttumiselle voi olla niin moninaisia, että taroituksenmukaisinta oli mielestämme antaa vastaajalle itselleen täysin vapaat kädet vastata kysymykseen.

4 TUTKIMUKSEN TULOKSET

Vastauksia kyselyymme tuli yhteensä 78 kappaletta ja kyselyn avasi yhteensä 91 eri käyttäjää. Kyselyn avaajista 85 % vastasi kyselyyn. Kysely lähetettiin Helsingin poliisilaitoksen kirjaamon kautta noin 650 konstaapelille, johon sisältyy hälytys- ja valvontasektorin päällystää, alipäällystää, sekä miehistää. Kyselyn vastaanottaneista konstaapeleista noin 14% avasi tutkimuksen ja noin 12% vastasi kyselyyn. Tyypillisesti kyselytutkimuksissa vastausprosentti jää alle 50 prosenttiin (Vehkalahti 2019, 44).

Kysymys 1. Sukupuoli

Vastausten määrä: 78

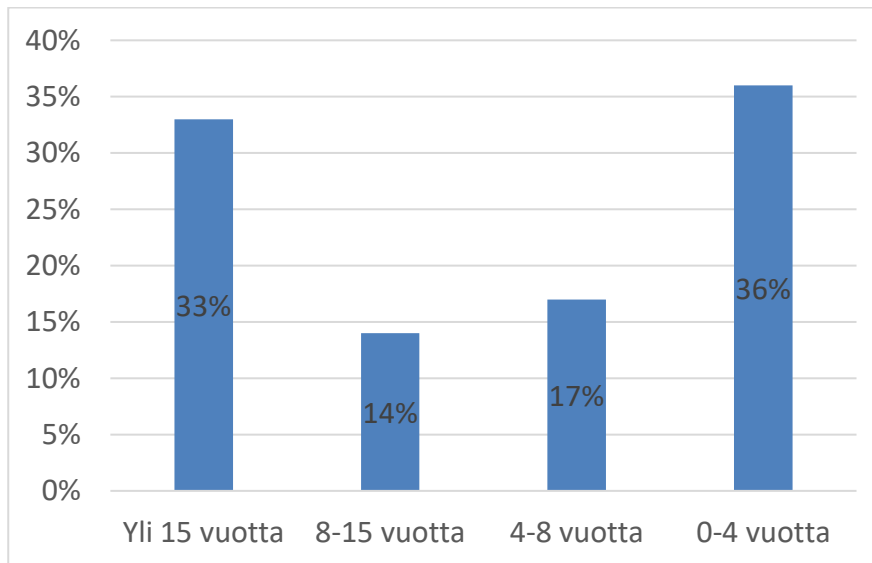

Kuvio 1, Kyselyyn vastanneiden sukupuoli

Kyselymme vastaajista 85,9 % oli miehiä ja 14,1 % naisia. Vuonna 2022 naispoliisien osuus kaikista poliiseista oli 32 % (Poliisin henkilöstötilinpäätös 2022). Osaltaan tämä selittää naisten huomattavasti pienempää vastausprosenttia miehiin verrattuna.

Kysymys 2. Virkaikä

Vastausten määrä: 78

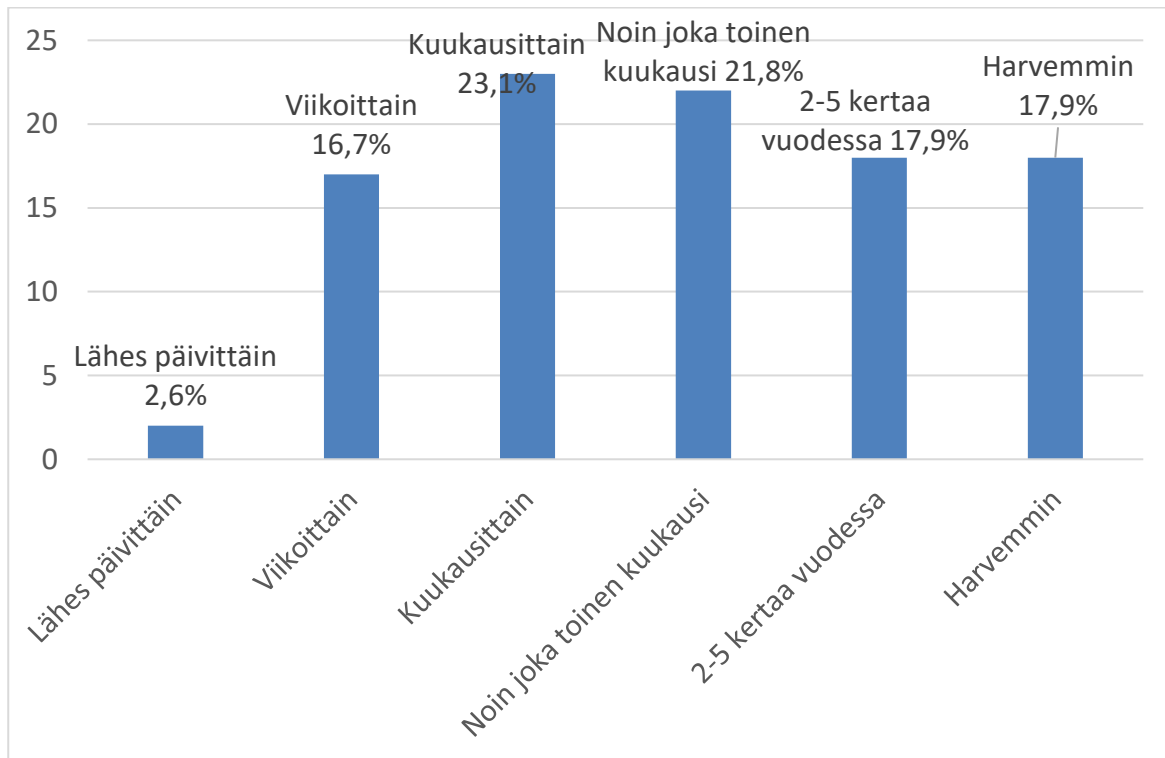

Kuvio 2, Kyselyyn vastanneiden virkaikä

Vastaajien virkaikä vaihteli kyselyssämme voimakkaasti. Suurin osa vastaajista oli toiminut poliisin virassa alle 4 vuotta (35,9 %). Toisaalta taas kolmannes vastaajista kertoo toimineensa poliisina yli 15 vuotta (33,3 %). Yllättävää oli, että vähiten vastaajia tuli 8–15 vuotta virassa toimineilta poliiseilta (14,1 %). Hypoteesimme oli, että vähiten vastauksia olisi tullut joko alle neljä vuotta, tai 4–8 vuotta toimineilta konstaapeleilta.

Kysymys 3. Kuinka usein harjoittelet OMATOIMISESTI aseenkäsittely- ja ampumataitoasi?

Vastaajien määrä: 78

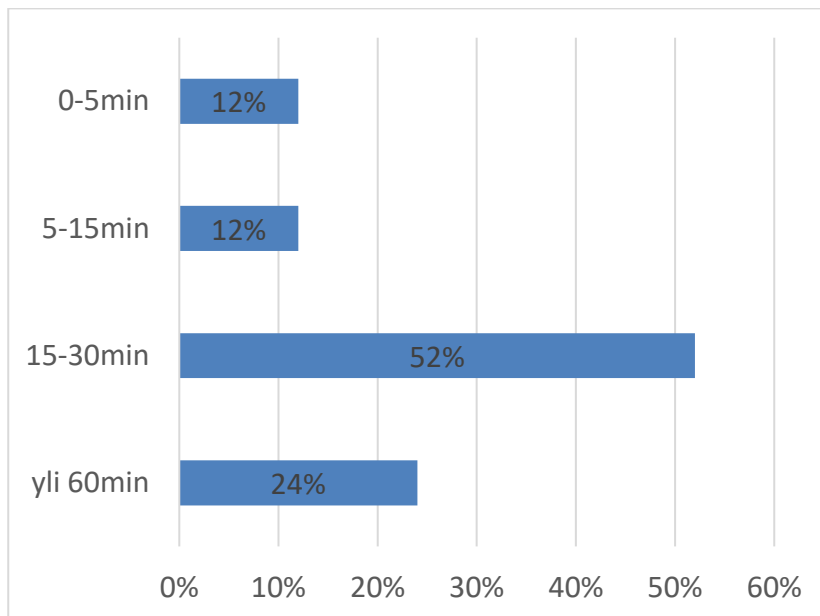

Kuvio 3, Vastaajien aseenkäsittely- ja ampumataidon omatoimisen harjoittelun määrä.

Niin ikään omatoimisen aseenkäsittely- ja ampumataitoharjoitteiden määrä vaihteli hyvin paljon vastaajien välillä. Suurin osa vastaajista vastasi harjoittelevansa aseenkäsittely- ja ampumataitoaan kuukausittain (23,1 %) tai noin joka toinen kuukausi 21,8 %. Kaksi vastaajaa kertoi harjoittelevansa omatoimisesti lähes päivittäin, kun taas 14 vastaajaa kertoi harjoittelevansa harvemmin kuin 2–5 kertaa vuodessa.

Kysymys 4. Kuinka kauan keskimäärin yksittäinen OMATOIMINEN harjoituskerta kestää?

Vastaajien määrä: 75

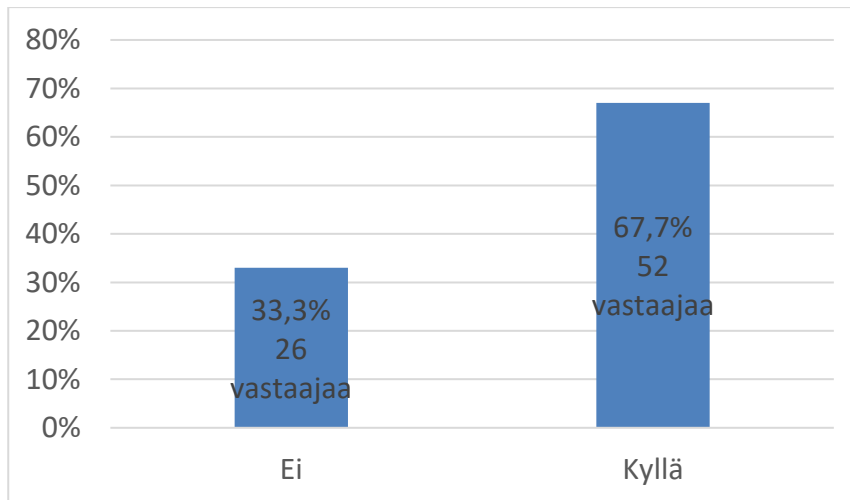

Kuvio 4, Vastaajien omatoimisten aseenkäsittelyn ja ampumataidon harjoituskertojen pituus keskimäärin.

Vastaajien keskimääräinen aseenkäsittelyaika harjoituskertaa kohden jakautui kohtalaisen tasaisesti pois lukien 15-30min, johon saimme 39 vastausta (52,0 %). 0–5 minuutin ja 5–15 minuutin vastausvaihtoehtoihin saimme molempiin 9 vastausta (12,0 %). 18 vastaajaa (24,0 %) taas vastasi harjoittelevansa keskimäärin yli 60 minuuttia kerrallaan. Kysymyksestä jäi puuttumaan vastausvaihtoehto ”30-60min”, jonka vuoksi tulokset eivät pidä paikkaansa vastausvaihtoehtojen ”15-30min” ja ”yli 60min” kohdalla.

Kysymys 5. Kuuluuko omatoimisiin aseenkäsittely- sekä ampumataitoharjoitteisiin kuivaharjoittelua?

Vastaajien määrä: 78

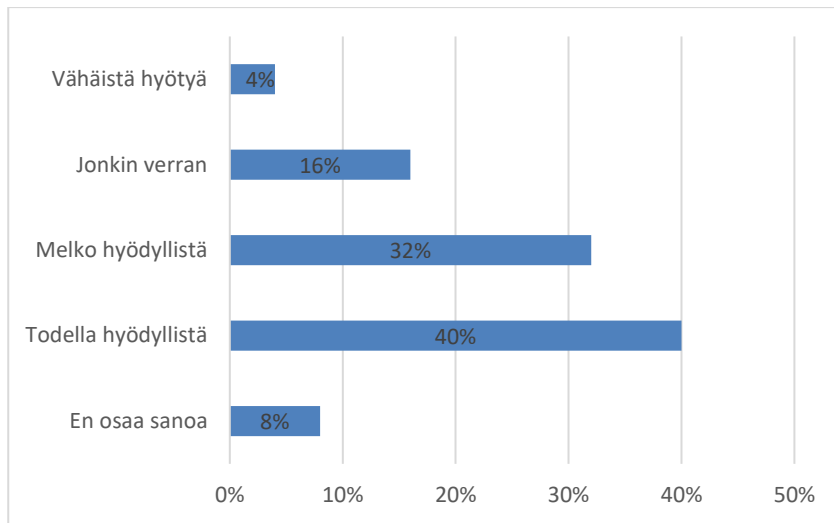

Kuvio 5, Vastaajien kuivaharjoittelun määrä omatoimisessa aseenkäsittely- ja ampumataitoharjoittelussa.

Vastaajista tasan kolmannes kertoi, ettei kuivaharjoittele osana omatoimista aseenkäsittelyn- ja ampumataidon harjoitteluun. Loput kaksi kolmannesta vastaajat vastasivat kuivaharjoittelevansa. Tämän kysymyksen vastaus vaikutti siihen, mihin seuraaviin kysymyksiin vastaaja vastaa.

Kysymys 6. Koetko kuivaharjoittelulla olevan merkittävää hyötyä aseenkäsittelyyn ja ampumataitoon?

Vastaajien määrä: 77

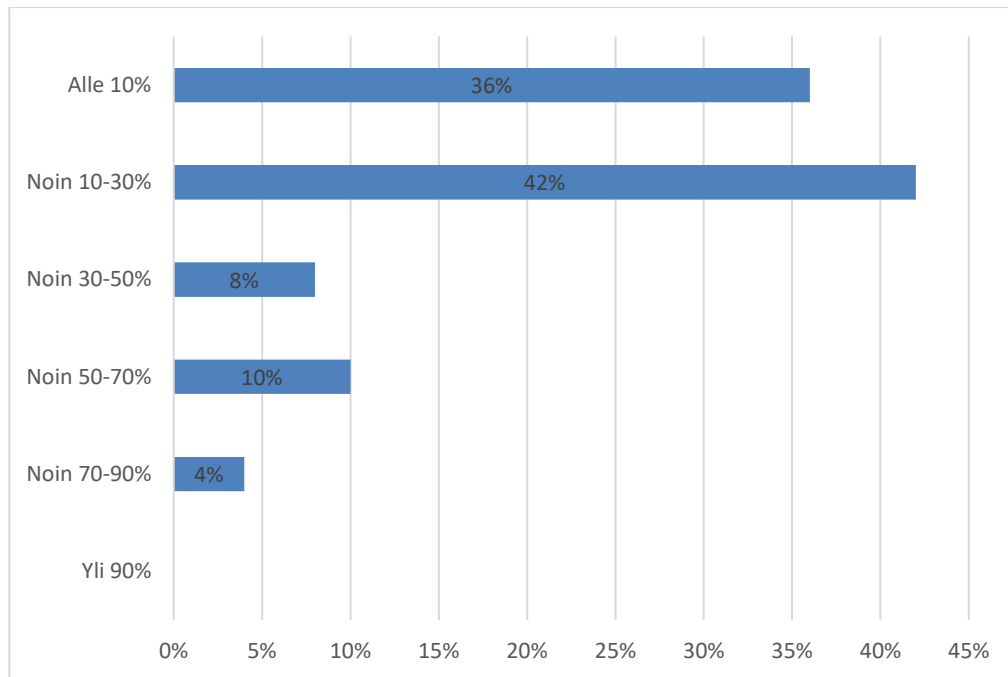

Kuvio 6, Vastaajien kokemus kuivaharjoittelun hyödyllisyydestä osana aseenkäsittelyn ja ampumataidon harjoittelua

Vastaajista suurin osa (72,7 %, 56 vastaajaa) koki kuivaharjoittelun melko tai erittäin hyödyllisenä osana aseenkäsittelyn ja ampumataidon harjoittelua. Kysymykseen vastauksia tuli 77, eli yksi kyselyyn vastaaja jätti vastaamatta tähän kysymykseen. Kuusi (7,8 %) vastaajaa ei osannut sanoa koetko kuivaharjoittelun olevan hyödyllistä. Vain kolme (3,9 %) vastaajaa koki kuivaharjoittelusta olevan ainoastaan vähäistä hyötyä ja 12 (15,6 %) vastaajaa taas ajatteli kuivaharjoittelun hyödyttävän jonkin verran harjoittelua.

Kysymys 7. Kuinka suuri osa omatoimisesta aseenkäsittely- ja ampumarjoittelustasi on kuivaharjoittelua?

Vastaajien määrä: 52

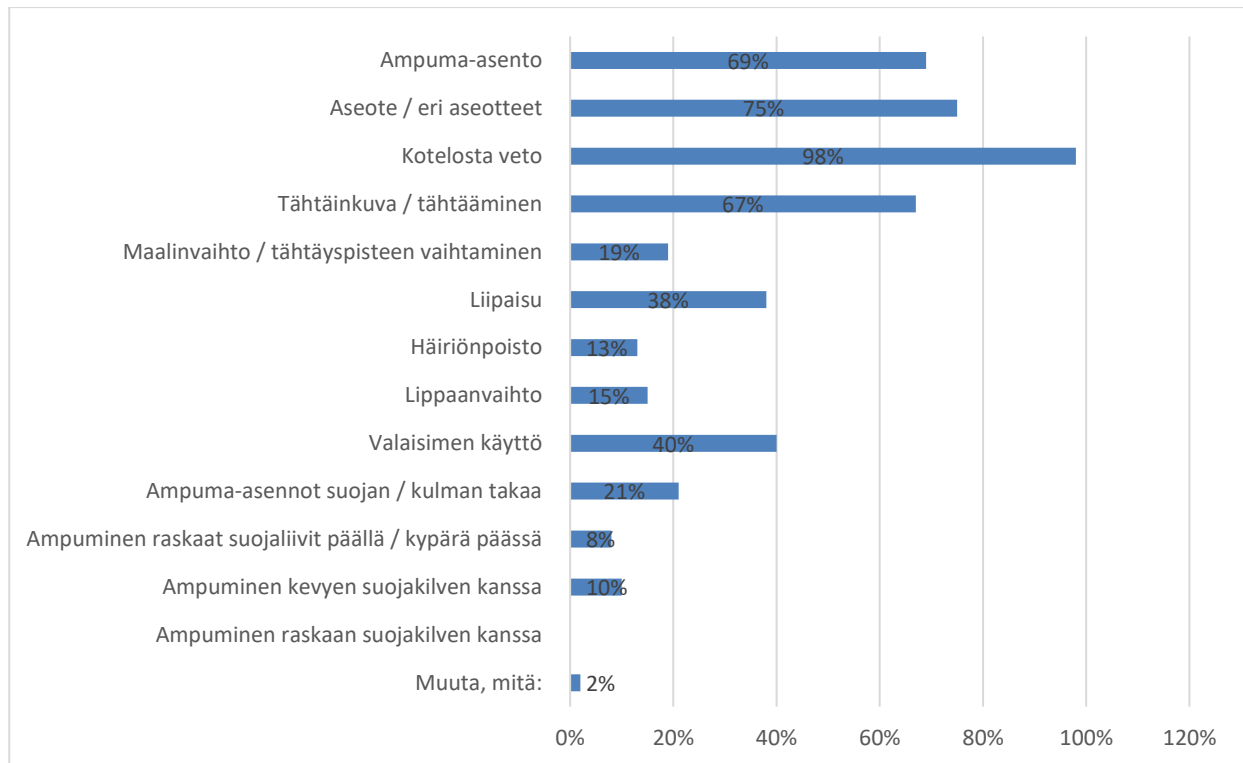

Kuvio 7, Vastaajien ampumataidon ja aseenkäsittelyn kuivaharjoittelun määrä suhteessa kokonaisharjoittelun määrään.

Kysymykseen vastasi 52 (66,7 %) kyselyyn osallistunutta. Kyselyn rakenteen vuoksi kysymykseen oli mahdollista vastata vain, mikäli vastasi kysymykseen numero 4 kuivaharjoittelevansa. Kysymykseen vastanneista 36,5 % (19 vastaajaa) kertoi käyttävänsä aikaa kuivaharjoitteluun alle 10 % suhteessa kokonaisharjoitteluajanaan. Lähes puolet (42,3 %) vastaajista kertoi käyttävänsä kuivaharjoitteluun aikaa noin 10–30 % kokonaisharjoitteluajastaan. 11 vastaajaa (21,2 %) kertoi kuivaharjoittelevansa 30-90 % kokonaisharjoitteluajastaan. Yksikään vastaaja ei käytä kuivaharjoitteluun aikaa yli 90 prosenttia.

Kysymys 8. Mitä seuraavista osa-alueista kuivaharjoittelet omatoimisesti säännöllisesti? (Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot)

Vastaajien määrä: 52, valittujen vastausten määrä: 248

Kuvio 8, Osa-alueet, joita vastaajat kertovat kuivaharjoittelevansa.

Kuten kysymykseen 7, myös tähän kysymykseen oli mahdollista vastata ainoastaan, mikäli vastasi kysymyksessä numero 5 kuivaharjoittelevansa. Kysymykseen vastanneiden kesken ehdottomasti suosituimmat kuivaharjoittelun osa-alueet olivat kotelosta veto (98,1 %) ja aseotteet (75,0 %). Myös ampuma-asentoa (69,2 %), sekä tähtäämistä (67,3 %) kuivaharjoiteltiin huomattavan paljon.

Epäsuosituimmat kuivaharjoittelun osa-alueet olivat ampuminen raskaat suojaliivit päällä (7,7 %), sekä ampuminen kevyen suojakilven kanssa (9,6 %).

Avoimeen vastauskenttään saimme yhden vastauksen, vastaaja kertoi kuivaharjoittelevansa lisäksi ampuma-aseen käytöstä varoittamista.

Kysymys 9. Vastasit El kysymykseen numero 5, kerro miksi et kuivaharjoittele?

Vastausten määrä: 21

"Ei ole aikaa"

"Käyn niin harvoin omatoimisesti harjoittelemassa, että se aika menee itse ampumiseen"

"Käytän sen vähän ajan mitä omatoimiseen harjoitteluun on käytettävissä ihan rehelliseen ampumiseen"

"Ei ole työajasta varattu aikaa. Lisäksi ei ole innostusta asiaan."

"ajanpuutteen ja laiskuuden vuoksi"

"Harjoitteluun sopiva tila on ampumarata ja se on usein varattu. Jos sinne menen, otan mukaan patruunoita"

"Itse ampumarjoittelussa tulee riittävä määrä vetoja ja muuta aseenkäsittelyä"

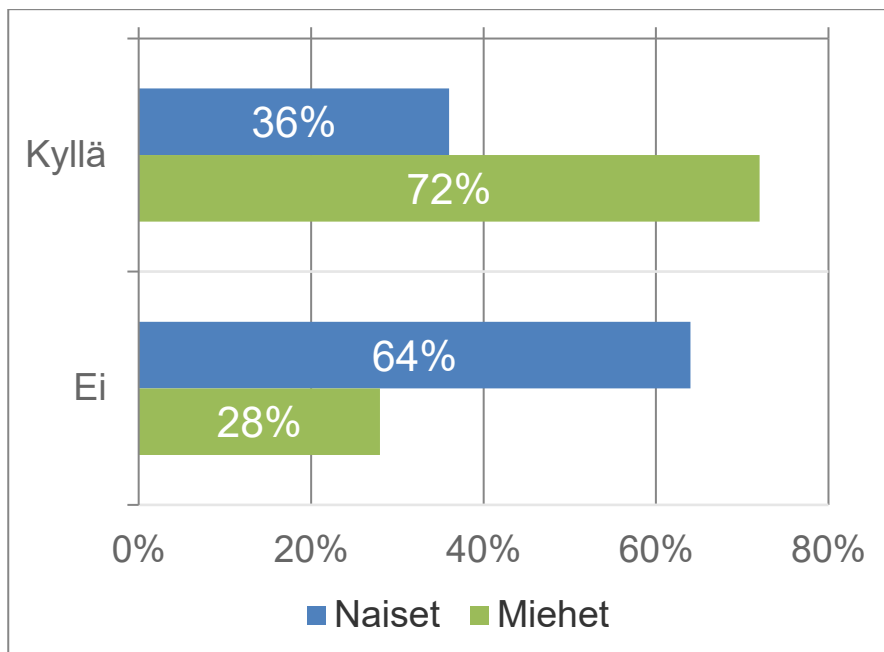
"Ampumarjoittelulle tuntuu löytyvän niin harvoin aikaa, että kun sitä pääsee harjoittelemaan, koen että kovilla ampuminen on mielekkäämpää ja vähintään yhtä kehittävää"

Koottuna muutamia vastauksia avoimeen kysymykseen "Miksi et kuivaharjoittele?"

Viimeiseen kysymykseen saimme 21 avointa vastausta. Vastaajista 5 jätti vastaamatta avoimeen kysymykseen. Avoimissa vastauksissa monet vastaajat perustelevat kuivaharjoittelun puuttumista omasta harjoittelustaan ajanpuutteella. 21 vastaajasta 7 (33,3 %) mainitsi avoimessa vastauksessaan ajanpuutteen syyksi sille, miksi he eivät kuivaharjoittele. Vastaajat kertoivat muun muassa käyttävänsä mieluummin jäljelle jäävän ajan patruunoilla ampumiseen. Vastaajista 28,6 % (6) koki taitotasonsa olevan riittävällä tasolla ilman kuivaharjoitteluakin. Yksi vastaaja kertoi, ettei kuivaharjoittele, koska ei tiedä kuivaharjoittelun vaikutuksia ampumataitoon.

Kysymys 5. Kuuluuko omatoimisiin aseenkäsittely- sekä ampumataitoharjoitteisiin kuivaharjoittelua?

Vastausten vertailu sukupuolten välillä.

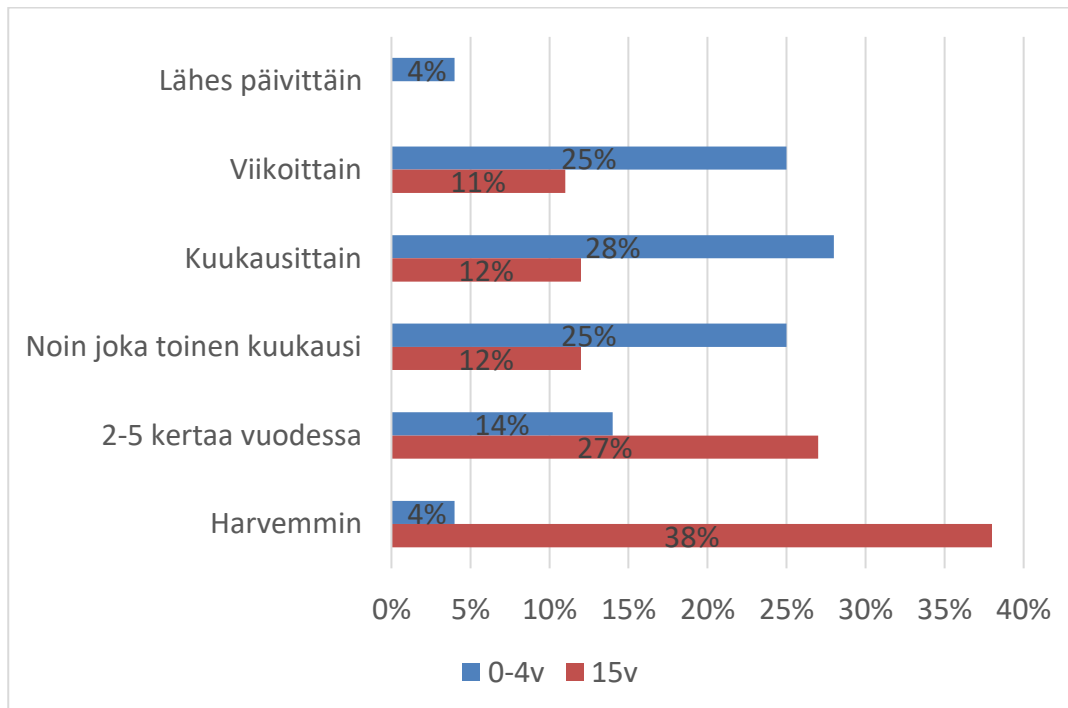

Kuvio 9, Sukupuolen vaikutus kuivaharjoittelun määrään omatoimisessa aseenkäsittely- ja ampumataitoharjoittelussa.

Naispuoleisista vastaajista 36,4 % kertoi kuivaharjoittelevansa omatoimisesti aseenkäsittely- ja ampumataitoaan, kun taas vastaavasti miehistä 71,6 % kertoi kuivaharjoittelevansa. Kysymykseen vastasi 11 naista ja 67 miestä.

Kysymys 3. Kuinka usein harjoittelet OMATOIMISESTI aseenkäsittely- ja ampumataitoasi?

Vastausten vertailu virkaiän 0–4 vuotta ja yli 15 vuotta välillä.

Kuvio 10, Virkaiän vaikutus omatoimisen aseenkäsittelyn ja ampumataidon harjoitusmäärään.

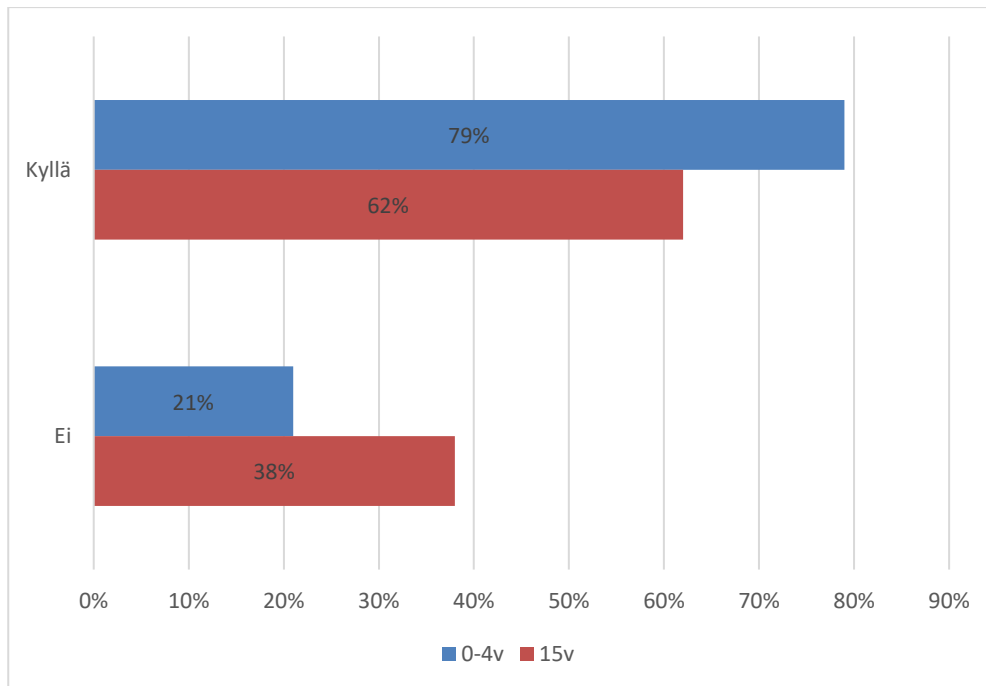
Virkaiältään 0–4-vuotiaita vastaajia oli kyselyssämme 28, kun taas virkaiältään yli 15-vuotiaita vastaajia oli 26.

Virkaiältään 0–4 vuotiaista vastaajista 16 (57,1 %) vastasi harjoittelevansa aseenkäsittelyä ja ampumataitoa vähintään kuukausittain. Noin joka toinen kuukausi taas harjoitteli 7 vastaajaa (25,1 %). 0–4-vuotiaista vastaajista 5 (17,9 %) kertoi harjoittelevansa aseenkäsittelyä ja ampumataitoa harvemmin, kuin joka toinen kuukausi.

Virkaiältään yli 15 vuotiaista vastaajista taas 6 (23,0 %) kertoi harjoittelevansa aseenkäsittelyä ja ampumataitoa vähintään kuukausittain. Virkaiältään yli 15 vuotiaista vastaajista 3 (11,5 %) kertoi harjoittelevansa noin joka toinen kuukausi. Loput virkaiältään yli 15-vuotiaat vastaajat kertoivat harjoittelevansa tätä harvemmin, heitä oli 17 kappaletta (65,4 %).

Kysymys 5. Kuuluuko omatoimisiin aseenkäsittely- sekä ampumataitoharjoitteisiin kuivaharjoittelua?

Vastausten vertailu virkaiän 0–4 vuotta ja yli 15 vuotta välillä.

Kuvio 11, Virkaiän vaikutus vastaajien omatoimiseen kuivaharjoittelun määrään.

Virkaiältään 0–4 vuotiaista 22 (78,6 %) kertoi kuivaharjoittelevansa aseenkäsittely- sekä ampumataitojaan. Kun taas 6 vastaajaa (21,4 %) kertoi ettei kuivaharjoittele.

Virkaiältään yli 15 vuotiaista 16 (61,5 %) kertoi kuivaharjoittelevansa aseenkäsittely- sekä ampumataitojaan ja 10 vastaajaa (38,5 %) taas ei.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää kyselytutkimuksen avulla Helsingin poliisilaitoksen hälytys- ja valvontayksikön konstaapelien suhtautumista kuivaharjoitteluun, sekä sitä, kuinka paljon he kuivaharjoittelevat ampuma-aseen käsittelyä, sekä ampumataitoa. Otoksessa tulisi olla vähintään 50 tilastoyksikköä, jotka ovat tässä tapauksessa vastaajia (Heikkilä 2014, 42). Kyselymme 78 vastausta täyttää tämän kriteerin ja näin ollen katsomme, että tutkimuksemme tulokset ovat tältä osin vertailukelpoisia. On kuitenkin otettava huomioon, että mitä pienempi perusjoukko tutkimuksessa on, sitä suurempi on myös virhemarginaali (Heikkilä 2014, 43).

5.1 Omatoimisen ampumataidon ja aseenkäsittelyn kuivaharjoittelun määrä

Ensimmäinen tutkimuskysymyksemme oli ”Kuinka paljon Helsingin poliisin hälytys- ja valvontayksikön konstaapelit kuivaharjoittelevat itsenäisesti ampumataitoaan, sekä aseenkäsittelyään?”. Vastauksien perusteella yleisesti ampumataitoa, sekä aseenkäsittelyä harjoitellaan hyvin vaihtelevasti. Suurin osa konstaapeleista harjoittelee omatoimisesti kuukausittain tai tätä harvemmin. Kuivaharjoittelun osuus kaikesta omatoimisesta ampumataidon ja aseenkäsittelyn harjoittelusta on selkeästi tätä pienempi; Kolmasosa vastaajista ei kuivaharjoittele lainkaan omatoimisesti. Kuivaharjoittelevista konstaapeleista valtaosa (78,8 %) vastasi käyttävänsä kokonaisharjoitteluaikastaan 30 % tai vähemmän kuivaharjoitteluun.

Vastausten pohjalta yleistäen noin 75 % Helsingin poliisilaitoksen hälytys- ja valvontasektorin konstaapeleista harjoittelee omatoimisesti aseenkäsittelyä yli 15 minuuttia vähintään kuukausittain. Vastausten perusteella yleistäen 67 % kyseisestä tutkimusryhmästä kuivaharjoittelee omatoimisesti ja ajallisesti omatoimisesta harjoittelusta alle 30 % on kuivaharjoittelua.

Huomasimme vaihtelua vastaajien välillä suhteutettuna sukupuoleen, sekä virkaikään. Kuviosta 9 voidaan huomata erot kuivaharjoittelun määrässä suhteessa sukupuoleen. Tuloksien perusteella naisista selkeä vähemmistö kuivaharjoittelee osana ampumaharjoitteluaan, kun taas miehistä enemmistö kuivaharjoittelee. Toisaalta kysymykseen vastaajista naisia oli vain 11, joten tuloksien luotettavuus on hyvin heikkoa, eikä tällä otannalla saada vielä luotettavaa aineistoa. Miesten vastausmäärän ollessa kuitenkin 67 voidaan päätellä, että valtaosa Helsingin poliisilaitoksen hälytys- ja valvontasektorin miehistä kuivaharjoittelee osana omatoimista ampumaharjoitteluaan.

Mikäli omatoimista aseenkäsittelyn ja ampumataidon harjoittelua verrataan virkaiän perusteella, voidaan havaita, että virkaiältään yli 15-vuotiaat konstaapelit harjoittelevat omatoimisesti keskimäärin selkeästi vähemmän verrattuna 0–4 vuotta virassa olleisiin. Yli puolet 0–4 vuotta virassa olleista konstaapeleista harjoittelee aseenkäsittelyä ja ampumataitoa vähintään kuukausittain. Yli 15 vuotta

virassa olleista taas lähes kaksi kolmannesta harjoittelee omatoimisesti 2–5 kertaa vuodessa tai harvemmin. Tutkimuksemme ei selvittänyt syytä sille, miksi näin on.

Myös kuivaharjoittelijoiden määrä vaihteli jonkin verran suhteutettuna virkaiältään. Virkaiältään nuoremista (0–4 vuotiaista) lähes 80 % kertoi kuivaharjoittelevansa aseenkäsittelyä ja ampumataitoa. Virkaiältään yli 15 vuotiaista vain hieman yli 60 % kertoi ylipäätään kuivaharjoittelevansa. Johtopäätöksenä siis Helsingin poliisilaitoksella virkaiältään nuoremmat konstaapelit kuivaharjoittelevat aseenkäsittelyä, sekä ampumataitoa aktiivisemmin, kuin virkaiältään vanhemmat.

5.2 Suhtautuminen itsenäiseen kuivaharjoitteluun

Toinen tutkimuskysymyksemme oli ”Mikä konstaapelien suhtautuminen on itsenäiseen kuivaharjoitteluun?”. Pyrimme tarkastelemaan tutkimuskysymystä kuviossa numero 6. Lisäksi vastaajat, jotka eivät kuivaharjoittele omatoimisesti, toivat kyselynsä viimeisessä kysymyksessä esiin syitä sille, miksi he eivät kuivaharjoittele.

Vastausten perusteella merkittävä osa (40,2 %) piti kuivaharjoittelua todella hyödyllisenä osana aseenkäsittelyn ja ampumataidon harjoittelua ja toiseksi suurin osa (32 %) kokee kuivaharjoittelun melko hyödyllisenä. Selkeä enemmistö kyselyyn vastaavista (72 %) kokee kuivaharjoittelun olevan melko, tai todella hyödyllistä. Kokemus kuivaharjoittelun hyödyllisyydestä ei kuitenkaan suoraan näy kuivaharjoittelun osuudessa omatoimisessa aseenkäsittely- ja ampumataitojen harjoittelussa. 78 % vastaajista kertoi, että heidän omatoimisesta aseenkäsittely- ja ampumaharjoittelustansa alle 30 % on kuivaharjoittelua.

Kyseistä ristiriitaa voi selittää se, että kuivaharjoittelulla ei yleisesti ymmärretä olevan yhtä suurta vaikutusta ampumataidon harjoitteluun, kuin laukauksien ampumisella. Toisena vaikuttavana tekijänä voidaan pitää sitä, kokevatko konstaapelit kuivaharjoittelun yhtä mukavana aktiviteettina verrattuna ampumiseen. Purettaessa ampumataito, aseenkäsittelytaito ja niiden harjoittelu tässä opinnäytetyössä aikaisemmin käsitelyihin osatekijöihin ja osiin, voidaan todeta, ettei laukauksen ampumista tarvita suurimpaan osaan näiden osakokonaisuuksien harjoittamista. Laukauksen ampuminen ei taidon oppimisen näkökulmasta tuo mitään sellaista elementtiä esimerkiksi pistoolin kotelosta vetämiseen, tukevan aseotteen hakemiseen, tai tähtäinkuvan luomiseen, mitä ei voisi harjoitella yhtä tarkoituksenmukaisesti ja tehokkaasti ampumatta laukaustakaan. Motorisen taidon oppimisen näkökulmasta ei ole merkitystä sillä, lentääkö piipusta luoti lippaanvaihtoa harjoiteltaessa.

Mikäli konstaapelin tavoitteena on olla mahdollisimman hyvä aseenkäsittelijä ja ampuja, ratkaisee motoristen suoritteiden vahvistamiseen tehtyjen toistojen laatu, eikä pelkästään ammuttujen patruunoiden määrä. Jos tavoitteena on vahvistaa omia aseenkäsittelyssä ja ampumisessa käytettyjä liikeratoja, asentoja ja taktiikoita, täytyy kyseisiä motorisia suoritteita toistaa niin monta kertaa, että

ne kehittyvät autonomiselle tasolle asti. (Kauppi, 2017) Kova pauke ja räväkät juoksuaskeleet ampumaradalla eivät valitettavasti nopeuta oppimisen kehittymistä autonomiselle tasolle, vaan kyseinen kehitys tapahtuu riittävien laadukkaiden toistojen kautta.

Kysymyksessä numero 9 kartoitettiin avointen vastausten avulla syitä sille, mikseivät konstaapelit kuivaharjoittele. Yleisimpänä asiana avoimista vastauksista nousi esiin ajanpuute. Monet kertoivat, ettei edes omatoimiselle ampumiselle ole riittävästi aikaa, joten he käyttävät kaiken vähäisen ajan kovilla patruunoilla ampumiseen. Vastauksien perusteella kuivaharjoittelun puuttuminen omasta aseenkäsittelyn ja ampumataidon harjoittelusta johtuu pääosin ajanpuutteesta ja siitä, että konstaapelit kokevat taitotasonsa riittävänä ilman kuivaharjoittelua.

5.3 Miten konstaapelit kuivaharjoittelevat?

Tutkimuksemme tuloksista voi päätellä kuivaharjoittelun painottuvan pääsääntöisesti aivan perusasioihin. Ehdottomasti suosituimpia kuivaharjoittelun osa-alueita olivat kotelosta veto, aseotteet, ampuma-asento ja tähtääminen. Nämä kaikki osa-alueet ovat sellaisia, jotka toistuvat käytännössä kaikissa laukauksissa, ampui sitten yllättävässä tilanteessa keskellä kaupunkia tai ampumaradalla ilman aikapainetta. Tällaisten perusasioiden säännöllinen harjoittelu on mielestämme tärkeää, jotta konstaapelin toimintakyky säilyisi mahdollisimman hyvänä myös stressitilanteessa. Aseenkäsittely- ja ampumataidon perusteet on tärkeää hallita virheettömästi ennen siirtymistä monimutkaisempiin harjoitteisiin.

Kyselyyn vastanneiden kesken selkeä vähemmistö kuivaharjoitteli esimerkiksi raskaat suojaliivit päällään ampumista, ampumista kevyen suojakilven kanssa tai häiriönpoistoa. Kyselyssämme ei selvitetty sitä, mistä tämä johtuu. Pidämme todennäköisenä, että etenkin raskaiden suojaliivien kanssa ampuminen ei ollut kovin suosittua, sillä suojaliivien vieminen ampumaradalle on usein työlästä. Lisäksi raskaat suojaliivit ovat nimensä mukaisesti painavat, eivätkä ne hengitä kovin hyvin. Tämä aiheuttaa sen, että kyseiset liivit päällään tulee herkästi todella kuuma, eikä harjoittelu ole tällöin välttämättä niin mielekästä kuin ilman suojaliivejä. Raskaiden suojaliivien käyttäminen työelämässä on myös harvinaista, joka saattaa vaikuttaa tarkoituksellisuuden tunteeseen niiden käyttöä harjoiteltaessa.

6 POHDINTA

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, kuinka paljon Helsingin poliisilaitoksen hälytys- ja valvontayksikössä työskentelevät konstaapelit kuivaharjoittelevat ampuma-aseen käsittelyä ja -käyttöä ja miten konstaapelit suhtautuvat aseenkäsittely- ja ampumataitojen kuivaharjoitteluun.

Mielestämme opinnäytetyömme on onnistunut tutkittavaan aiheeseen perehtymisessä. Onnistuimme vastaamaan tutkimuskysymyksiimme hyvin ja perustellusti. Jälkikäteen ajateltuna kolmas tutkimuskysymyksemme: ”Miten konstaapelit kokevat kuivaharjoittelun merkityksen aseenkäsittelyn taitoon?” oli hiukan samankaltainen toisena olleen tutkimuskysymyksen kanssa. Opinnäytetyöstä olisi siis tullut todennäköisesti hyvin samankaltainen ilmankin kolmatta kysymystä.

6.1 Tutkimustulosten luotettavuus

Vaikka tutkimuksen vastauksia itsessään voidaan pitää luotettavina, saattaa tutkimuksen kokonaiskuva antaa vääristyneen kuvan Helsingin poliisilaitoksen hälytys- ja valvontasektorin konstaapelien suhtautumisesta kuivaharjoitteluun. Kyselyn tulokset eivät anna aihetta epäillä yksittäisen vastaajan vääristelleen tarkoituksella vastauksiaan, mutta tutkimukseen vastaamisessa saattaa näkyä vastaajan asennetta kuivaharjoittelusta kohtaan. Konstaapeli, joka harjoittelee omatoimisesti säännöllisesti aseenkäsittely- ja ampumataitojansa voi olla alttiimpi vastaamaan kyselyyn, verrattuna konstaapeliin, joka ei kuivaharjoittele lainkaan. Tämä saattaa herkemmin jättää vastaamatta kyselyyn otsikon ja saatekirjeen luettuaan. Mikäli kyselylomakkeen sähköpostiinsa saanut konstaapeli ei ole kiinnostunut kyselyn aiheesta, on tämä alttiimpi jättämään vastaamatta kyselyyn. Ampumisesta ja kuivaharjoittelusta kiinnostunut konstaapeli puolestaan todennäköisemmin vastaa häntä koskevaa aihetta käsittelevään kyselyyn. Näin ollen on mahdollista, että tutkimuksen vastauksista ilmenevä omatoimisesti kuivaharjoittelua tekevien konstaapelien prosentuaalinen osuus on korkeampi, kuin se on todellisuudessa.

Yksittäisen konstaapelin vastauksia arvioitaessa on kuitenkin syytä huomioida, että ihmisellä on tapana antaa itsestään mahdollisimman hyvä kuva ulospäin, joka on mahdollisesti saanut konstaapelit vastaamaan esimerkiksi harjoittelumääränsä ja harjoittelun keston yläkanttiin.

Mikäli tutkimuksen tuloksia tarkastellaan kokonaistasolla ja kohderyhmä on suppea, tulisi otoskoon olla vähintään 100, jotta tuloksia voidaan pitää jossain määrin luotettavana (Heikkilä 2014, 43). Tutkimuksemme otoskoko jäi hieman alle tämän, joka vaikuttaa tutkimuksen luotettavuuteen heikentävästi. Etenkin vastausvaihtoehdot, joihin tuli vain pieni määrä vastauksia voivat olla tilastollisesti hyvin epäluotettavia. Tällaisissa vastausvaihtoehdoissa yksittäisen vastaajan vastaus vaikuttaa jo merkittävästi tuloksiin.

Läheämmme kyselylomakkeen (liite 2) kysymyksessä numero 4 tapahtunut yhden vastausvaihtoehdon puuttuminen kokonaan laskee kysymyksen vastausten luotettavuutta merkittävästi. Saamamme vastaukset kyseiseen kysymykseen ovat siis pääosin vääristyneitä. Tuloksista pystyimme kuitenkin näkemään, kuinka moni vastaaja harjoittelee alle 15 minuuttia harjoituskertaa kohden. Pyrimme tuomaan tapahtuneen virheen ilmi ”Tutkimuksen tulokset” kohdassa, jotta lukijalle ei jää vääristynyttä kuvaa vastauksista.

6.2 Jatkotutkimusehdotukset

Tutkimuksessamme ei selvitetty riittävän laajasti, miksi konstaapelit eivät kuivaharjoittele aseenkäsittely- ja ampumataitojaan. Tämä itsessään voisi olla mielenkiintoinen ja antoisa opinnäytetyön aihe. Tutkimuksemme on rajattu ainoastaan Helsingin poliisilaitoksen hälytys- ja valvontasektorin konstaapeleille, joten samasta aiheesta voi tehdä tutkimuksen laajemmin, tai toisella poliisilaitoksella aluekohtaisten eroavaisuuksien selvittämiseksi ja vertailemiseksi. Tutkimuksemme ei myöskään selvittänyt Helsingin poliisilaitoksen, eikä voimankäytön kouluttajien suhtautumista kuivaharjoitteluun. Antoisa opinnäytetyö voisi olla selvittää, miten poliisilaitokset voisivat lisätä mahdollisuuksia kuivaharjoitella ja kannustaa kuivaharjoittelemaan, niin työ-, kuin vapaa-ajallakin.

LÄHTEET

Heikkilä, T. 2014: Tilastollinen tutkimus. Helsinki, Edita Publishing Oy.

Helminen, K., Kuusimäki M. & Rantaeskola, S. 2012: Poliislaki. Helsinki, Talentum.

Kauppi, J. 2017: Aikuisten motoristen taitojen ja liikuntataitojen oppiminen sekä harjoittelu–SuperSkills.

Korhonen J-M. & Lindroos T. 2020: Edeltävän ampuma-asekoulutuksen vaikutus poliisin virka-asekoulutukseen, Poliisiammattikorkeakoulu, AMK-opinnäytetyö.

Krakauer, J. W., & Shadmehr, R. 2006: Consolidation of motor memory. *Trends in neurosciences*, 29(1), 58-64.

Magill, R.A. 2007: *Motor Learning and Control. Concepts and Applications*. 8th Edition. USA: McGraw Hill.

Paavilainen, P. 2016: *Toimivat aivot: Kognitiivisen neurotieteen perusteita*. Helsinki, Edita Publishing Oy.

Peltola, S. 2023: Poliisin voimankäyttötilanteet 2020-luvulla, Poliisiammattikorkeakoulu, AMK-opinnäytetyö.

Poliisi.fi [Organisaatio ja johto - Poliisi](#) (Luettu 28.05.2024).

Poliisin henkilöstötilinpäätös, 2022: [2 Henkilöstön määrä ja rakenne | Poliisi](#) (Luettu 01.05.2024).

Puolustusvoimat, 2017: Ampumakoulutusopas 2018: Juvenes print – Suomen yliopistopaino Oy, Tampere.

Ruohonen, M. 2018: Ammatillisen ampumataidon kehittyminen AMK20154-kurssilla. Poliisiammattikorkeakoulu, AMK-opinnäytetyö.

Rintala, H., Jaakkola, T., & Kalaja, S. 2020: Sotilaan motorinen oppiminen ja opettaminen modernin liikuntatieteen lähtökohdista tarkasteltuna. In A.-T. Pulkka (Ed.), *Sotilaspedagogiikkaa kouluttajille 2020* (pp. 43-58). Maanpuolustuskorkeakoulu. Julkaisusarja 3 : Työpapereita / Maanpuolustuskorkeakoulu, Johtamisen ja sotilaspedagogiikan laitos, 5. <https://www.doria.fi/handle/10024/180105>

Tanskanen, M. 2013: *Pienoiskiväärin polviammuntaan vaikuttavat tekijät ja niiden muutokset kilpailunomaisen ammuntaskarjan aikana*. Jyväskylän yliopisto, Master's thesis.

Vainio, O. 2010: Käytännön ampumataito. *Tallinna, AS Uniprint*.

Intti.fi, varusmiespalvelus ja -koulutus. [Varusmiespalvelus ja -koulutus - Varusmies - Intti.fi \(puolustusvoimat.fi\)](#) Luettu 09.04.2024

Vehkalahti, K, 2019: Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät, Helsinki, Helsingin yliopisto.

Vuohiniemi, M. & Miettinen, P. 1999: Taidon oppiminen. Teoksessa Miettinen, P. *Liikkuva lapsi ja nuori*: Jyväskylä, VK-Kustannus Oy.

LIITTEET

Saatekirje (Liite 1)

Arvoisa viestin vastaanottaja, Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijat Leevi Blom ja Aatos Mattila kurssilta 20221 toteuttavat kyselytutkimuksen ”Aseenkäsittely- ja ampumataidon kuivaharjoittelu Helsingin poliisilaitoksessa”

Tutkimusta varten on laadittu kyselylomake, joka on tarkoitettu Helsingin poliisilaitoksen hälytys- ja valvontayksikön konstaapeleille. Kyselylomakkeella kerätään tietoa konstaapelien suhtautumisesta itsenäiseen ampumataidon kuivaharjoitteluun, sekä siitä, kuinka paljon konstaapelit kuivaharjoittelevat aseenkäsittelyä itsenäisesti. Viestin lopusta löydät linkin kyselyyn.

Vastaathan kyselyyn viimeistään 01.05.2024 klo 12.00. Vastaamiseen kuluu aikaa noin 5 minuuttia. Jokainen vastaus on tärkeä, jotta tutkimuksen tuloksista saadaan mahdollisimman kattavia, sekä luotettavia. Tutkimuksen tekijöille on myönnetty Helsingin poliisilaitokselta lupa kyselyn toteuttamiseksi. Kaikki vastaukset käsitellään luottamuksellisesti. Tulokset raportoidaan niin, että yksittäistä vastaajaa ei pystytä tunnistamaan. Kiitämme kaikista vastauksista jo etukäteen!

Lisätietoja antaa: Leevi Blom leevi.blom@poliisi.fi ja Aatos Mattila aatos.mattila@poliisi.fi,
AMK20221

Vastaathan kyselyyn alla olevan lomakkeen kautta:

(Linkki kyselyyn)

LIITE 2 WEBROPOL KYSELYTUTKIMUKSEN KYSYMYKSET (VASTAUSVAIHTOEHDOT SULUISSA):

1. Sukupuoli (Mies/nainen)
2. Virkaikä (0-4 vuotta, 4-8 vuotta, 8-15 vuotta, yli 15 vuotta)
3. Kuinka usein harjoittelet omatoimisesti aseenkäsittely- ja ampumataitojasi? (Lähes päivittäin, viikoittain, kuukausittain, noin joka toinen kuukausi, 2-5 kertaa vuodessa, harvemmin)
4. Kuinka kauan keskimäärin yksittäinen omatoiminen harjoituskerta kestää? (0-5min, 5-15min, 15-30min, 60+min)
5. Kuuluuko omatoimisiin aseenkäsittely- sekä ampumataitoharjoitteisiisi kuivaharjoittelua? (Kyllä, Ei)
6. Koetko kuivaharjoittelulla olevan merkittävää hyötyä aseenkäsittelyyn ja ampumataitoon? (vähäistä hyötyä, jonkin verran, melko hyödyllistä, todella hyödyllistä, en osaa sanoa)

Mikäli vastaa kysymykseen 5 **Ei**, siirtyy tässä vaiheessa kysymykseen 9.

7. Kuinka suuri osa omatoimisesta aseenkäsittely- ja ampumaharjoittelustasi on kuivaharjoittelua? (alle 10%, noin 10-30%, noin 30-50%, noin 50-70%, noin 70-90%, yli 90%)
8. Mitä seuraavista osa-alueista **kuivaharjoittelet** omatoimisesti säännöllisesti? (Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot)
 - a. Ampuma-asento
 - b. Aseote / eri aseotteet
 - c. Kotelosta veto
 - d. Tähtäinkuva / tähtääminen
 - e. Maalinvaihto / tähtäyspisteen vaihtaminen
 - f. Liipaisu
 - g. Häiriönpoisto
 - h. Lippaanvaihto
 - i. Valaisimen käyttö
 - j. Ampuma-asennot suojan / kulman takaa
 - k. Ampuminen raskaat suojaliivit päällä / kypärä päässä
 - l. Ampuminen kevyen suojakilven kanssa
 - m. Ampuminen raskaan suojakilven kanssa
 - n. Muuta, mitä:
9. Vastasit Ei, kysymykseen 5, kerro miksi et kuivaharjoittele? (avoin vastaus)